

ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΟΔΗΣΣΟ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΑΔΙΑΒΑΘΜΗΤΟ- ΚΑΝΟΝΙΚΟ

Οδησός, 30 Ιουνίου 2015
Α.Π.: 2170/172

ΠΡΟΣ : ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
-B2 Δ/νση

ΚΟΙΝ.: Όπως πίνακας αποδεκτών

Ε.Δ. : κ. Γενικό Πρόξενο

Θέμα: « Ετήσια Έκθεση έτους 2014 »

Αποστέλλεται, συνημμένως, η Ετήσια Έκθεση του Γραφείου Ο.Ε.Υ. Οδησού για τις εξωτερικές οικονομικές σχέσεις της Περιφέρειας Οδησού, καθώς και των Περιφερειών Βίννιτσα, Νικολάγιεφ, Χερσώνος, Κιροβογκράντ και τις διμερείς οικονομικές και εμπορικές σχέσεις τους με την Ελλάδα για το έτος 2014.

Ο Προϊστάμενος

Δημήτριος Γ. Ζιώγας
Σύμβουλος Α'

Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Συν.: ένα (1) αρχείο pdf και ένα (1) αρχείο excell

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΟΔΗΣΣΟ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

**ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ &
ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ
ΟΔΗΣΣΟΥ**

**ΤΙΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΟΔΗΣΣΟΥ**

**ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
ΒΙΝΝΙΤΣΑ, ΝΙΚΟΛΑΓΙΕΦ, ΧΕΡΣΩΝΟΣ, ΚΑΙ ΚΙΡΟΒΟΓΚΡΑΝΤ**

2014

Οδησός, Ιούνιος 2015

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1- Η εξελικτική πορεία των διμερών εμπορικών σχέσεων μεταξύ Ελλάδος και Περιφέρειας Οδησσού
- 2- Διμερές εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών και επενδύσεις
 - A. Γενική εικόνα του διμερούς εμπορίου
 - B. Ελληνικές εξαγωγές προς την Περιφέρεια Οδησσού το 2014
 - Γ. Εξαγωγές Περιφέρειας Οδησσού προς την Ελλάδα το 2014
 - Δ. Το διμερές εμπόριο υπηρεσιών
 - E. Ελληνικές επενδύσεις στην Περιφέρεια Οδησσού
 - ΣΤ. Τουρισμός
- 3- Διεθνείς οικονομικές σχέσεις της Περιφέρειας Οδησσού
 - A. Διεθνείς εμπορικές σχέσεις
 - B. Το εξωτερικό εμπόριο αγαθών & οι σημαντικότεροι εταίροι της Περιφέρειας Οδησσού
 - Γ. Το εξωτερικό εμπόριο υπηρεσιών & οι σημαντικότεροι εταίροι της Περιφέρειας Οδησσού
 - Δ. Ξένες επενδύσεις στην Περιφέρεια Οδησσού
- 4- Εξωτερικές οικονομικές σχέσεις και διμερείς εμπορικές και οικονομικές σχέσεις με την Ελλάδα των Περιφερειών Βίννιτσα, Νικολάγιεφ, Χερσώνος και Κιροβογκράντ
- 5- Δραστηριότητες Γραφείου Ο.Ε.Υ. Οδησσού 2014
- 6- Εικόνα της χώρας μας- Ειδικά θέματα- Επισημάνσεις
- 7- Οι προοπτικές περαιτέρω εμβάθυνσης των σχέσεων της Ελλάδας με την Περιφέρεια Οδησσού και νότιας Ουκρανίας.
- 8- Συμπεράσματα

Συντάκτης: Δημήτριος Γ. Ζιώγας, Σύμβουλος Ο.Ε.Υ. Α΄

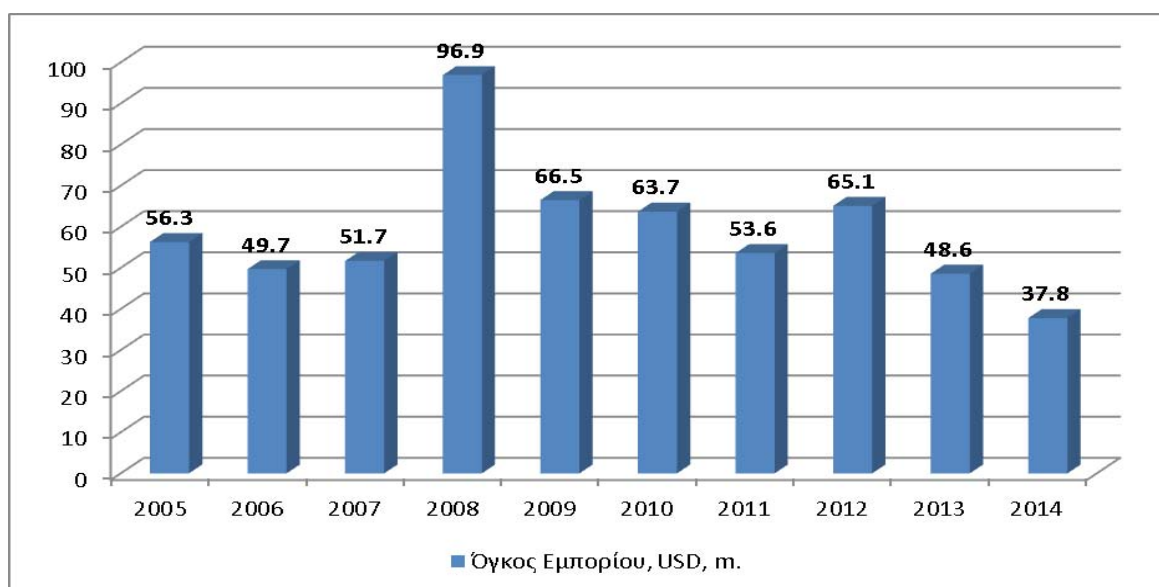
1. Η ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΔΙΜΕΡΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΟΔΗΣΣΟΥ

Κατά τη δεκαετία 2005-2014, παρά τις συγκυριακές διακυμάνσεις στις διμερείς εμπορικές σχέσεις μεταξύ Ελλάδος και Περιφέρειας Οδησού, καταγράφεται μία σταθερή πορεία με ανοδικές τάσεις, τόσο σε επίπεδο όγκου διμερούς εμπορίου (Πίνακας 1), όσο και σε επίπεδο αξίας των ελληνικών εξαγωγών (Πίνακας 2). Ταυτόχρονα, το εμπορικό ισοζύγιο σημειώνει σταδιακή βελτίωση μετά το 2009 και εξισορροπείται κατά την τελευταία τριετία (Πίνακας 3).

Ειδικότερα, ο **συνολικός όγκος του διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών** μεταξύ Ελλάδος και Περιφέρειας Οδησού κατά την τελευταία δεκαετία διαγράφει μια σταθερά ανοδική πορεία, καίτοι είναι χαμηλός σε απόλυτα μεγέθη. Συγκεκριμένα, με εξαίρεση τη συγκυριακά μεγάλη αύξηση του 2008, αναδεικνύεται μια δυναμική ανάπτυξης των διμερών εμπορικών σχέσεων οι οποίες αυξάνονται από τα επίπεδα περίξ των USD 40 εκ. στα πρώτα έτη (2001-2004) στα επίπεδα των USD 50 εκ. στο μέσο της δεκαετίας (2005-2007) για να φτάσουν μετά το 2009 σε επίπεδα άνω των USD 60 εκ., αντικατοπτρίζοντας το σταθερά αυξανόμενο ενδιαφέρον των ελληνικών εξωστρεφών επιχειρήσεων για εξαγωγές, σε ένα εισέτι δύσβατο επιχειρηματικό περιβάλλον.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Όγκος εμπορίου Ελλάδος - Περιφέρειας Οδησού, 2005- 2014

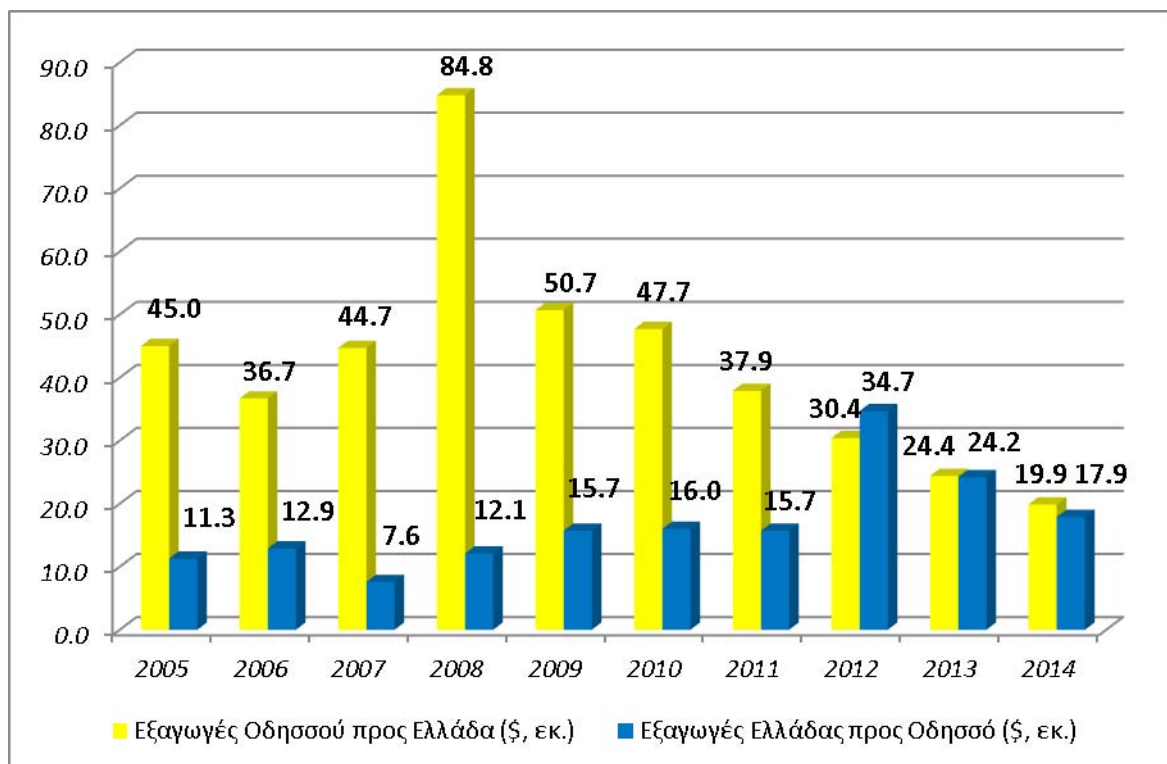

ΠΗΓΗ : Στατιστική Υπηρεσία Περιφέρειας Οδησού

Σε ότι αφορά τις επιδόσεις στο πεδίο των εξαγωγών για αμφότερες τις πλευρές, διαπιστώνεται ότι κατά την τελευταία δεκαετία, αφενός η **συνολική αξία των εξαγωγών** προϊόντων και υπηρεσιών της μεν Περιφέρειας Οδησσού προς την Ελλάδα βρίσκεται από το 2009 σε φθίνουσα πορεία, ενώ κατά την ίδια περίοδο η συνολική αξία εξαγωγών προϊόντων και υπηρεσιών από την Ελλάδα προς την Περιφέρεια Οδησσού είναι σταθερά ανοδική, ενώ κατά τα έτη 2012 και 2013, ως απόρροια των ανωτέρω, εξισορροπείται και το εμπορικό ισοζύγιο, στοιχείο που αποδίδεται μπορεί να αποδοθεί κατά κύριο λόγο στις εξαγωγικές επιδόσεις της χώρας μας, με σημείο καμπής το 2012, όταν καταγράφεται υπερδιπλασιασμός των Ελληνικών εξαγωγών (2011: USD 15,7 εκ., 2012: 34,7 εκ.)

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ Ελλάδος- Περιφέρειας Οδησσού, 2005- 2014

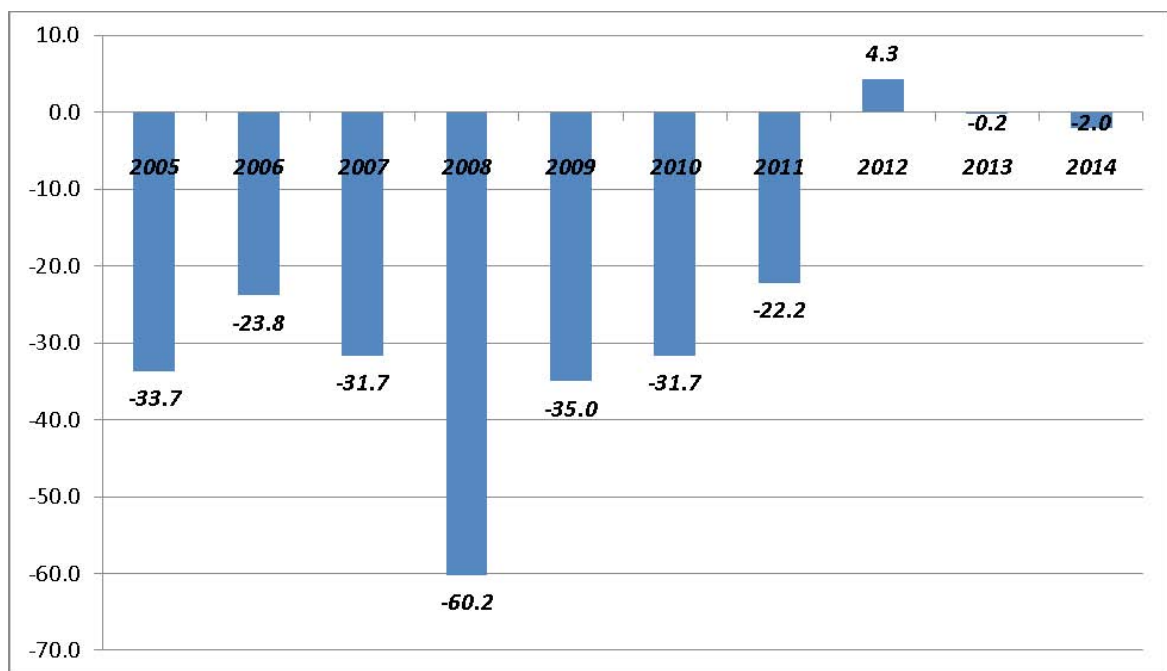

ΠΗΓΗ : Γεν. Διεύθυνση Στατιστικής Περιφέρειας Οδησσού

Μακροχρόνια, το **εμπορικό ισοζύγιο** της χώρας μας με την Περιφέρεια Οδησσού ήταν σταθερά αρνητικό. Παρατηρείται, επίσης, ότι παρά την αύξηση που σημείωναν οι ελληνικές εξαγωγές προϊόντων και υπηρεσιών προς την Περιφέρεια

Οδησού κατά την τελευταία τριετία, σε σύγκριση με τις επιδόσεις των αρχών της δεκαετίας και παρά την ανοδική τους πορεία, το εμπορικό ισοζύγιο μεταξύ Ελλάδος και Περιφέρειας Οδησού παρέμενε μακροχρόνια αρνητικό για τη χώρα μας, με σημαντική μάλιστα επιδείνωση κατά το 2008. Εντούτοις, το αρνητικό για τη χώρα μας εμπορικό ισοζύγιο βαίνει σταθερά μειούμενο μετά το 2009, φθάνοντας το 2011 στο χαμηλότερο επίπεδο της τελευταίας δεκαετίας (USD 22,2 εκ.), και εξισορροπείται μετά το 2012.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3
Εμπορικό ισοζύγιο Περιφέρειας Οδησού- Ελλάδος, 2005- 2014

ΠΗΓΗ : Γεν. Διεύθυνση Στατιστικής Περιφέρειας Οδησού

2. ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΑΓΑΘΩΝ & ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

A. ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΔΙΜΕΡΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Κατά το 2014, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της Περιφέρειας Οδησσού¹, ο συνολικός **όγκος διμερούς εμπορίου** αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ Ελλάδος και Περιφέρειας Οδησσού ανήλθε σε USD 37,8 εκ., έναντι USD 48,6 εκ. κατά το 2013 (βλ. Πίνακα 1) καταγράφοντας ετήσια μείωση κατά USD 10,8 εκ. (ή κατά 22,2%), η οποία επαναλαμβάνεται για δεύτερο κατά σειρά έτος. Ο συγκεκριμένος όγκος του διμερούς εμπορίου αντανακλά την τρέχουσα εξαιρετικά δυσμενή συγκυρία στην Ουκρανία (προσάρτηση Κριμαίας από Ρωσία, συγκρούσεις στο Ντονμπάς, δεινή οικονομική κατάσταση στη χώρα) και δείχνει να διακόπτει, κατά την κρίση μας μόνο βραχυπρόθεσμα, τη δυναμική των διμερών εμπορικών σχέσεων που αναπτύχθηκαν τα τελευταία χρόνια.

Σε ότι αφορά τις **επιδόσεις στο πεδίο των εξαγωγών** αμφοτέρων των πλευρών, διαπιστώνεται μετά το 2009 μια σταθερή μείωση της συνολικής αξίας των εξαγωγών προϊόντων και υπηρεσιών της Περιφέρειας Οδησσού προς την Ελλάδα, (2009: USD 50,7 εκ., 2012: USD 30,4 εκ., 2014: USD 19,9 εκ.), μείωση η οποία οφείλεται αποκλειστικά στην περεταίρω μείωση των εξαγωγών (μεταφορικών) υπηρεσιών προς τη χώρα μας. Κατά την ίδια περίοδο, (2009-2014) η συνολική αξία εξαγωγών προϊόντων και υπηρεσιών από την Ελλάδα προς την Περιφέρεια Οδησσού παρέμεινε σταθερή μέχρι το 2011 (βλ. Πίνακα 2) καταγράφοντας σαφή αύξηση στη συνέχεια, ενώ η πτωτική επίδοση του 2014 εκτιμάται ότι συνδέεται απολύτως με την δυσμενή συγκυρία στην Ουκρανία και είναι σαφώς αλλά υπό προϋποθέσεις αναστρέψιμη.

Εξετάζοντας αναλυτικότερα την **κατανομή των εξαγωγών μεταξύ αγαθών και υπηρεσιών**, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι *οι δύο πλευρές βρίσκονται κατ' αρχήν σε μια συμπληρωματική σχέση*, δεδομένου ότι οι εξαγωγές της Περιφέρειας Οδησσού αφορούν σχεδόν αποκλειστικά υπηρεσίες, ενώ οι αντίστοιχες εξαγωγές τις χώρας μας αφορούν αγαθά (βλ. Πίνακα 4). Χαρακτηριστικό είναι, άλλωστε, ότι

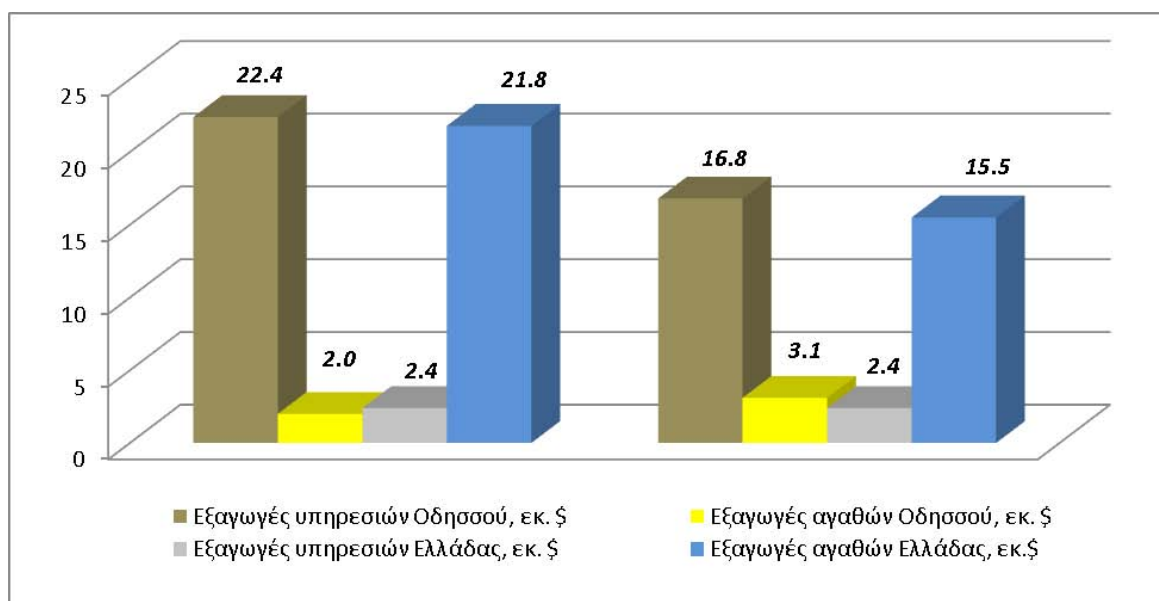
¹ Τα αντίστοιχα στοιχεία δεν εκδίδονται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή

ακριβώς λόγω της σημασίας που αποδίδεται από την Ουκρανία και ειδικότερα από την Περιφέρεια Οδησσού στα έσοδα από την εξαγωγή υπηρεσιών, η στατιστική απεικόνιση του εξωτερικού εμπορίου παρουσιάζει κατά διακριτό τρόπο τόσο τα αγαθά όσο και τις εξαγόμενες υπηρεσίες. Ειδικότερα, από τις συνολικές ελληνικές εξαγωγές (αγαθών και υπηρεσιών) αξίας USD 17,9 εκ., καταγράφεται μεν μείωση (-28,9%) στη συνολική αξία των εξαγομένων αγαθών (USD 15,5 εκ. το 2014 έναντι USD 21,8 εκ. το 2013) για τους λόγους που εκτέθηκαν παραπάνω, αλλά σε κάθε περίπτωση η επίδοση του 2014 παραμένει η τρίτη καλύτερη μέχρι σήμερα για τη χώρα μας.

Σε ότι αφορά τις αντίστοιχες εξαγωγικές επιδόσεις της Περιφέρειας Οδησσού προς τη χώρα μας, διαπιστώνεται αφενός η εκ νέου σημαντική μείωση (-25%) της αξίας των εξαγωγών υπηρεσιών από USD 22,4 εκ. το 2013 σε USD 16,8 εκ. το 2014 (πρόκειται σχεδόν καθ' ολοκληρία για παροχή μεταφορικών υπηρεσιών δια θαλάσσης), η οποία σαφέστατα συνδέεται και με την εν γένει δυσμενή συγκυρία στην Ουκρανία, αλλά και αφετέρου η παραμονή σε σταθερά επίπεδα της (ούτως ή άλλως μικρής σε απόλυτα μεγέθη) αξίας εξαγωγών αγαθών από USD 2,0 εκ. το 2013 σε USD 3,1 εκ. το 2014 (βλ. Πίνακα 4).

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Διμερές εμπόριο αγαθών & υπηρεσιών Ελλάδος- Περιφέρειας Οδησσού, 2013 & 2014

ΠΗΓΗ : Γεν. Διεύθυνση Στατιστικής Περιφέρειας Οδησσού

Τέλος, αξίζει να υπογραμμισθεί, για όση αξία έχει, ότι από τις συνολικές εξαγωγές προϊόντων (πλην πετρελαιοειδών) των USD 53,5 εκ. της χώρας μας προς την Ουκρανία το 2014, περίπου το 1/4 (26%) αυτών (1/3 το 2012) έγιναν μέσω της Οδησσού και με προορισμό, κυρίως αλλά όχι αποκλειστικά, τις αγορές των Περιφερειών Οδησσού, Νικολάγιεφ, Χερσώνος, Βίννιτσα και Κιροβογκράντ, στοιχείο που υποδηλώνει τη σημασία της Οδησσού ως πύλης εισόδου ελληνικών προϊόντων προς την παρευξείνια περιοχή της Ουκρανίας.

Β. ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΟΔΗΣΣΟΥ ΤΟ 2014

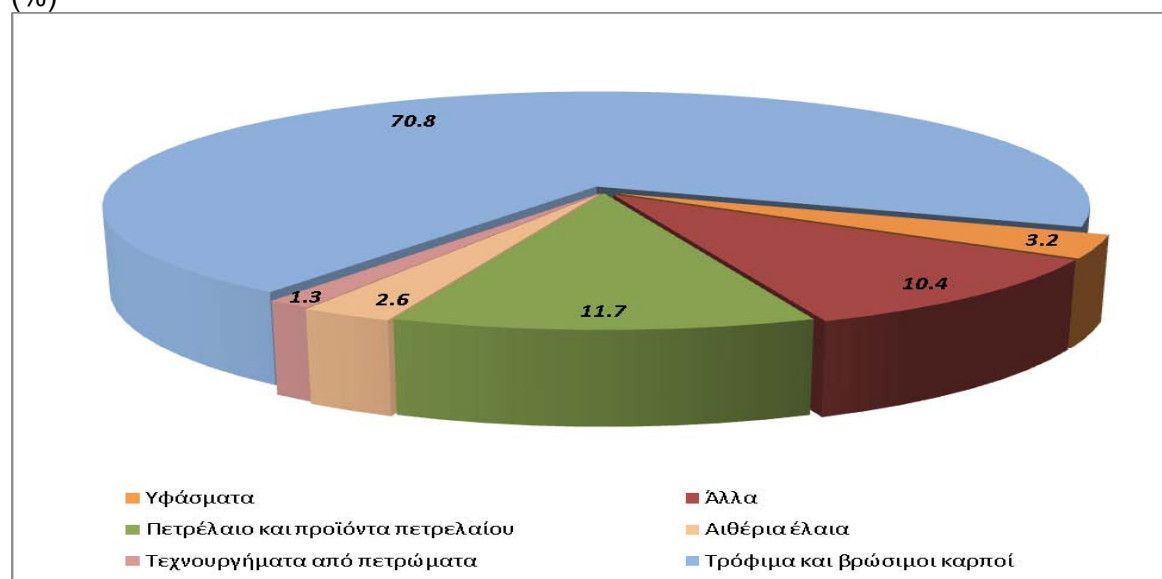
Οι σημαντικότερες κατηγορίες

Και κατά το 2014, τα τρόφιμα συνέχισαν να αποτελούν την σημαντικότερη κατηγορία των ελληνικών εξαγωγών προς την Περιφέρεια Οδησσού (2014: 70,8%), και δια μέσου αυτής προς την παρευξείνια περιοχή της Ουκρανίας αλλά και προς άλλες περιοχές, καλύπτοντας- όπως και τα προηγούμενα χρόνια- το μεγαλύτερο μερίδιο των ελληνικών εξαγωγών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Δομή ελληνικών εξαγωγών προς την Περιφέρεια Οδησσού, 2014

(%)

ΠΗΓΗ : Γεν. Διεύθυνση Στατιστικής Περιφέρειας Οδησσού

Στη σύνθεση των ελληνικών εξαγωγών αγαθών προς την Περιφέρεια Οδησσού ακολουθούν το πετρέλαιο και τα προϊόντα πετρελαίου με αξία USD 1,8 εκ. και 11,7% συμμετοχή στο σύνολο, και ακολουθούν τα υφάσματα τα οποία αντιπροσώπευαν το 2014 το 3,2% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών με αξία USD 0,5 εκ. Οι υπόλοιπες κύριες κατηγορίες των εξαγόμενων από την Ελλάδα αγαθών περιλαμβάνουν τα τεχνουργήματα από πέτρα (2,6% της συνολικής αξίας) και διάφορα άλλα προϊόντα (10,4%).

Γ. ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΟΔΗΣΣΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟ 2013

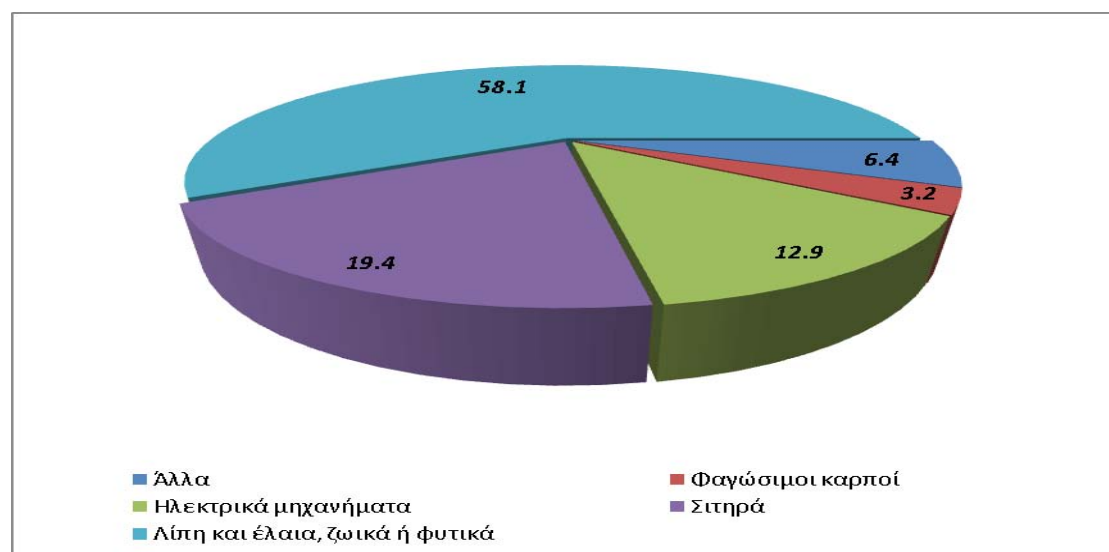
Οι σημαντικότερες κατηγορίες

Στις εξαγωγές αγαθών της Περιφέρειας Οδησσού προς Ελλάδα κατά το 2014, παρατηρείται διατήρηση της υπάρχουσας δομής, η οποία χαρακτηρίζεται επίσης, όπως και στην περίπτωση της χώρας μας, από υψηλή συγκέντρωση σε τρεις κύριες κατηγορίες προϊόντων. Συγκεκριμένα, η σημαντικότερη και κυρίαρχη κατηγορία είναι αυτή των λιπών και ελαίων, φυτικής ή ζωικής προέλευσης, που αντιπροσωπεύουν το 58,1 % της συνολικής αξίας των εξαγωγών της Περιφέρειας το 2014, με αξία USD 1,9 εκ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

Δομή εξαγωγών Περιφέρειας Οδησσού προς την Ελλάδα, 2014

(%)

ΠΗΓΗ : Γεν. Διεύθυνση Στατιστικής Περιφέρειας Οδησού

Η δεύτερη σημαντικότερη κατηγορία των εξαγωγών εμπορευμάτων της Περιφέρειας Οδησού προς Ελλάδα για το 2014 ήταν τα σιτηρά που κάλυπταν συνολική αξία USD 0,6 εκ. και αποτελούσαν, για το 2014, το 19,4% της αξίας των εξαγωγών, ενώ εμφανίζονται, ως τρίτη κατηγορία, μικρές επίσης εξαγωγές ηλεκτρικών μηχανημάτων. Συνολικά διαπιστώνεται ότι, πέραν ενός μικρού αριθμού παραδοσιακά εξαγωγίμων προϊόντων, η Περιφέρεια Οδησού δεν εξαγει αξιόλογες ποσότητες αγαθών προς τη χώρα μας και, όπως ήδη σημειώθηκε, οι εξαγωγές της βασίζονται σχεδόν αποκλειστικά στην παροχή υπηρεσιών.

Δ. ΤΟ ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Κατά τη διάρκεια του 2014, οι ελληνικές εξαγωγές υπηρεσιών προς την Περιφέρεια Οδησού παρέμειναν αμετάβλητες, ανερχόμενες όπως και το προηγούμενο έτος σε USD 2,4 εκ. (βλ. Πίνακα 4). Πρόκειται για χαμηλή αξία εξαγωγών, σε απόλυτα μεγέθη, η οποία αφορά κυρίως μεταφορικές υπηρεσίες.

Από την άλλη πλευρά, η συνολική αξία των εξαγωγών υπηρεσιών της Περιφέρειας Οδησού προς τη χώρα μας, που καλύπτει και το συντριπτικά υψηλότερο μέρος της αξίας των συνολικών εξαγωγών της προς την Ελλάδα, μειώθηκε εκ νέου το 2014 κατά 25,0% (2013: - 6,1%) και ανήλθε σε USD 16,8 εκ., έναντι USD 22,4 το 2013 (2011: USD 35,5 εκ., 2010: 45,1 εκ.) (βλ. Πίνακα 4), επίπεδα τα οποία, σημειωτέον, είναι εξαιρετικά χαμηλότερα από τις αντίστοιχες επιδόσεις του 2008, όταν οι εξαγωγές υπηρεσιών της Περιφέρειας Οδησού προς τη χώρα μας είχαν φθάσει τα USD 82,6 εκ.

Αναφορικά προς τη δομή των εξαγομένων υπηρεσιών προς την Ελλάδα κατά το 2014, οι μεταφορικές υπηρεσίες κάλυψαν ουσιαστικά το σύνολο αυτών των εξαγωγών (96,4%), και αφορούσε αποκλειστικά (98,2%) υπηρεσίες σχετιζόμενες με τις θαλάσσιες μεταφορές (USD 15,9 εκ.).

Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΟΔΗΣΣΟΥ

Σύμφωνα με τα μέχρι σήμερα διαθέσιμα στοιχεία τα οποία παρέλαβε το Γραφείο μας από την Στατιστική Υπηρεσία της Περιφέρειας Οδησσού, και τα οποία καταμετρούν τις ελληνικές επενδύσεις με βάση τη χώρα- έδρα της μητρικής εταιρείας (μεθοδολογία που, εντούτοις, *δεν αντικατοπτρίζει πλήρως την πραγματική θέση των επενδύσεων ελληνικών συμφερόντων στην περιοχή*) κατά την υπό εξέταση περίοδο το συνολικό επενδυμένο κεφάλαιο δεκαεννέα (19) επιχειρήσεων ελληνικών συμφερόντων που δραστηριοποιούνται με μόνιμη εγκατάσταση στην Περιφέρεια Οδησσού ανήλθε σε USD 9,3 εκ. Βάσει των διαθέσιμων στοιχείων, οι ελληνικές επενδύσεις αντιστοιχούν προς το 0,6% του συνόλου των ξένων κεφαλαίων που έχουν συνολικά επενδυθεί μέχρι το τέλος του 2014 στην Περιφέρεια Οδησσού.

Οι σημαντικότεροι τομείς στους οποίους έχουν μέχρι σήμερα επικεντρωθεί οι καταγραμμένες ως Ελληνικές επενδύσεις είναι :

- Ακίνητα (86%, USD 8 εκ.)
- Κατασκευές, με 5,8% της συνολικής αξίας των ελληνικών επενδύσεων (USD 0,55 εκ.)
- Χονδρεμπόριο (5,4%, USD 0,5 εκ)

ΣΤ. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο τουρισμός αποτελεί έναν σταθερά αναπτυσσόμενο τομέα συνεργασίας με την Ουκρανία και βεβαίως και με τις Περιφέρειες αρμοδιότητας του Γραφείου Ο.Ε.Υ. Γενικού Προξενείου Οδησσού. Η Ελλάδα αποτελεί ελκυστικό τόπο προορισμού τόσο για διακοπές και τουρισμό αναψυχής, όσο και για άλλες μορφές τουρισμού (λ.χ. θρησκευτικός τουρισμός). Εξ' επόψεως αφίξεων, όπως αυτές καταγράφονται από τις συνοριακές υπηρεσίες της Ουκρανίας και δημοσιεύθηκαν από την Ουκρανική Στατιστική Αρχή, οι επισκέψεις ουκρανών τουριστών στην Ελλάδα αυξάνονται με εξαιρετικά υψηλούς ρυθμούς, παρουσιάζοντας, εντούτοις, μια κάμψη το 2014, η οποία οφείλεται στην σοβαρή επιδείνωση της οικονομίας της Ουκρανίας και στα γεγονότα στην Κριμαία και στο Ντόνμπας (2010: 63.467, 2011:

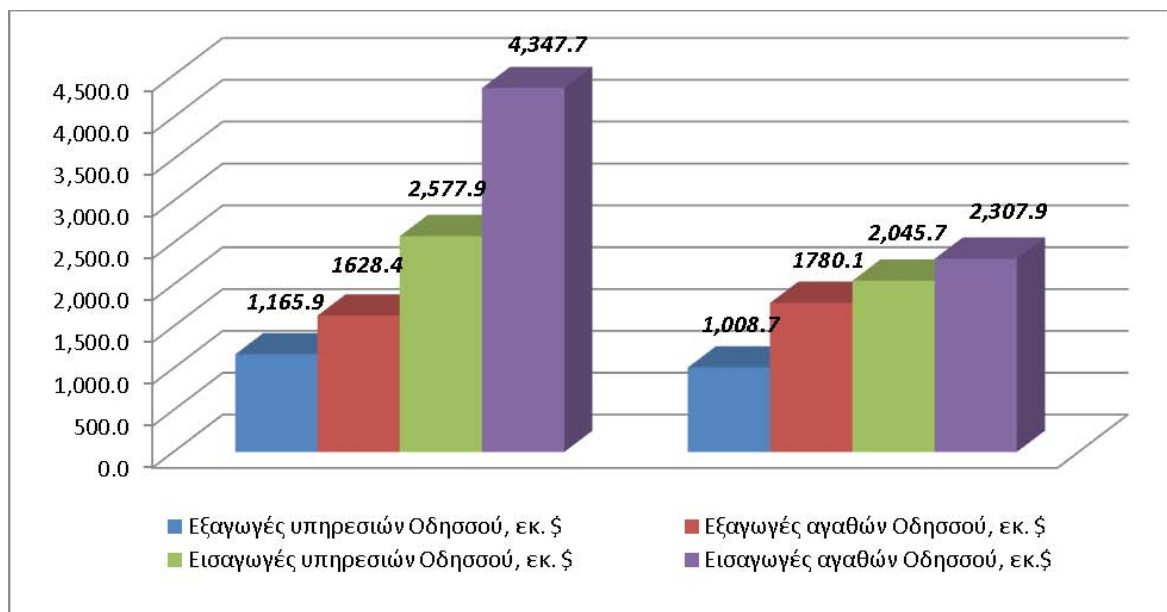
94.240, 2012: 121.536, 2013: 201.538, 2014: 151.286). Μεταξύ αυτών, μεγάλο μέρος προέρχεται από κατοίκους των Περιφερειών της περιοχής αρμοδιότητας του Γραφείου Ο.Ε.Υ. Γενικού Προξενείου Οδησσού, όπως καταδεικνύει, μεταξύ άλλων και η αύξηση των αιτήσεων έκδοσης θεωρήσεων από το Γενικό Προξενείο Οδησσού. Από πλευράς μας συνδράμουμε σε κάθε περίπτωση δράσης που αποσκοπεί στην προβολή του τουριστικού προϊόντος της χώρας μας κατά λόγο αρμοδιότητας (λ.χ. μέσω εγχωρίων ΜΜΕ και τουριστικών γραφείων). Οι πρόσφατες δυσμενείς εξελίξεις στην Ουκρανία μετά τον Νοέμβριο του 2013, με την συνεχιζόμενη αστάθεια στα ανατολικά της χώρας και παράλληλα τη δεινή κατάσταση της οικονομίας της Ουκρανίας, την μεγάλη υποτίμηση του νομίσματος και τη μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος, εκτιμούμε ότι θα συνεχίσουν να αποτελούν σημαντικό ανασταλτικό παράγοντα τόσο επί των αφίξεων όσο και επί της συνολικής δαπάνης των ουκρανών επισκεπτών της χώρας μας.

3. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΟΔΗΣΣΟΥ

A. Διεθνείς εμπορικές σχέσεις

Κατά το 2014 ο όγκος εξωτερικού εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών της Περιφέρειας Οδησού ανήλθε σε USD 7.142,4 εκ. και ήταν μειωμένος κατά 26,5% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η συνολική αξία εξαγωγών εμπορευμάτων και υπηρεσιών της Περιφέρειας Οδησού κατά το ίδιο έτος ανήλθε σε USD 2.788,8 εκ. και παρέμεινε ουσιαστικά στάσιμη (-0,2%) σε σχέση προς το 2013 (2012: USD 3.002,1 εκ., 2013: USD 2.794,3 εκ.). Ταυτόχρονα, οι εισαγωγές εμπορευμάτων και υπηρεσιών επίσης μειώθηκαν επίσης εντυπωσιακά (-37,1%), φθάνοντας τα USD 2.572,0 εκ. (2013: USD 6.925,6), ενώ το εμπορικό ισοζύγιο της Περιφέρειας Οδησού ήταν αρνητικό, μικρότερο όμως των περασμένων ετών λόγω της δραματικής μείωσης τόσο των εξαγωγών όσο και των εισαγωγών, φθάνοντας το 2014 στα USD 1.564,8 εκ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7
Εξωτερικό εμπόριο Περιφέρειας Οδησού
2013- 2014

ΠΗΓΗ : Γεν. Διεύθυνση Στατιστικής Περιφέρειας Οδησού

Οι εξαγωγές αγαθών της Περιφέρειας Οδησσού για το 2014, εμφανίζονται αυξημένες κατά 9,3% φθάνοντας τα USD 1.780,1 εκ. (βλ. Πίνακα 7) έναντι USD 1.628,4 εκ το 2013, ενώ οι εξαγωγές υπηρεσιών, που αποτελούν δυναμικό κλάδο της οικονομικής ζωής της Περιφέρειας, εμφανίζουν αξιόλογη κάμψη κατά 13,5% και φθάνοντας το 2014 τα USD 1.008,7 εκ. έναντι USD 1.165,9 εκ. το προηγούμενο έτος. Αντίστοιχα, οι εισαγωγές αγαθών (περιλαμβανομένων των καυσίμων) μειώθηκαν θεαματικά κατά 46,9% φθάνοντας τα USD 2.307,9 εκ. έναντι USD 4.347,7 εκ το 2013, ενώ και οι εισαγωγές υπηρεσιών μειώθηκαν σημαντικά (-20,6%) φθάνοντας τα USD 2.045,7 εκ. (βλ. Πίνακα 7 και στατιστικό Παράρτημα).

B. Το εξωτερικό εμπόριο αγαθών & οι σημαντικότεροι εταίροι της Περιφέρειας Οδησσού

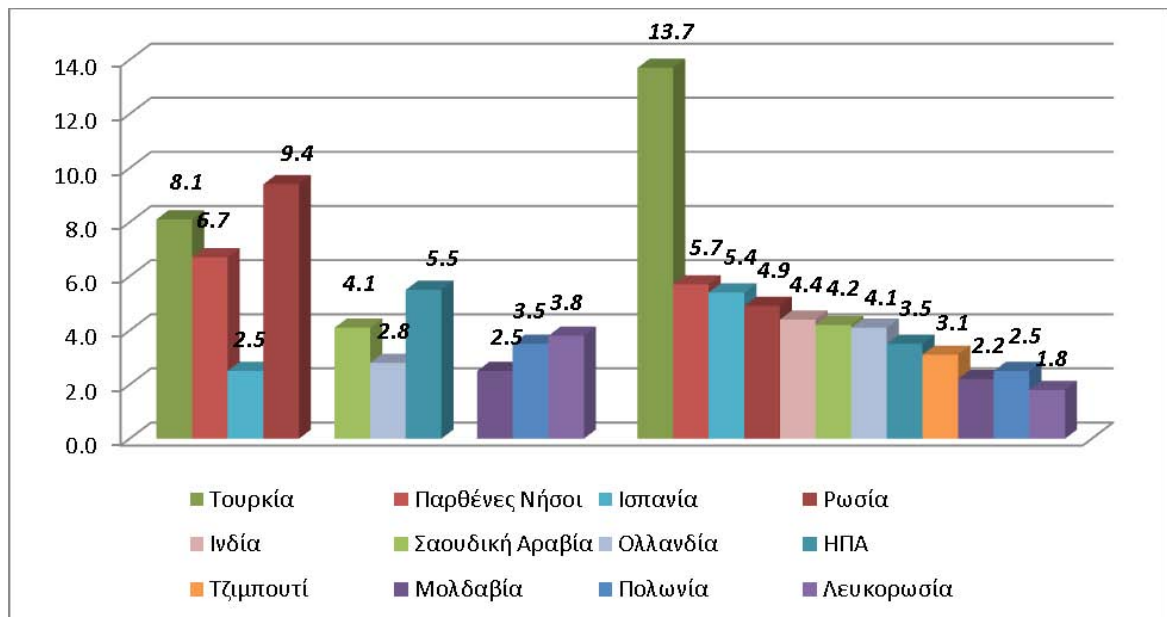
Σε ότι αφορά τις εξαγωγές αγαθών της Περιφέρειας Οδησσού, η αξία τους κατά το 2014 ανήλθε σε USD 1.780,1 εκ., επίδοση αυξημένη κατά 9,3% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος (2013: USD 1.628,4 εκ.). Αντίστοιχα, η αξία των εισαγωγών αγαθών ανήλθε το 2014 σε USD 2.307,9 εκ. έναντι USD 4.347,7 εκ. το 2013 και ήταν δραματικά μειωμένη κατά 46,9% (βλ. Πίνακα 7 και στατιστικό Παράρτημα), αμφότερες λόγω της εξαιρετικά μεγάλης διολίσθησης της ισοτιμίας της γρίβνας έναντι των κυριότερων νομισμάτων, που έφτασε σε επίπεδα άνω του 120%, αναλόγως της βάσης σύγκρισης. Έτσι, το εξωτερικό εμπόριο αγαθών κατέγραψε χαμηλότερο από το συνηθισμένο αρνητικό ισοζύγιο ύψους USD 527,8 εκ., το οποίο είναι έτσι βελτιωμένο κατά USD 2.191,5 εκ. έναντι του προηγούμενου έτους (2013: USD 2.719,3 εκ.).

Σε ότι αφορά τους σημαντικότερους προορισμούς των **εξαγωγών** της Περιφέρειας Οδησσού για το 2014, σημαντικότερος πελάτης των προϊόντων της Περιφέρειας Οδησσού καθίσταται πλέον η Τουρκία, η οποία εισήγαγε προϊόντα αξίας USD 243,5 εκ. (13,7% του συνόλου) μετά τις μεγάλες απώλειες εξαγωγών προς τη Ρωσική Ομοσπονδία, συνεπεία της κρίσης στην ανατολική Ουκρανία. Έτσι, η Ρωσία βρέθηκε πλέον στην 4^η θέση καλύπτοντας το 4,9% των εισαγωγών (2012: 13,3%, 2014: 9,4%). Μεταξύ των λοιπών προορισμών των εξαγωγών της

Περιφέρειας Οδησσού, μετά τις Παρθένες Νήσους (2^η θέση, μερίδιο 5,7%) και την Ισπανία (3^η θέση, μερίδιο 5,4%), συγκαταλέγονται η Ινδία (USD 78,7 εκ., 4,4%), η Σαουδική Αραβία (USD 74 εκ., 4,2%) η Ολλανδία (USD 72,8 εκ., 4,1%) και οι ΗΠΑ (USD 63,1 εκ., 3,5%) (βλ. Πίνακα 8).

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Εξαγωγές Περιφέρειας Οδησσού: Μερίδιο κυριότερων εμπορικών εταίρων 2013- 2014

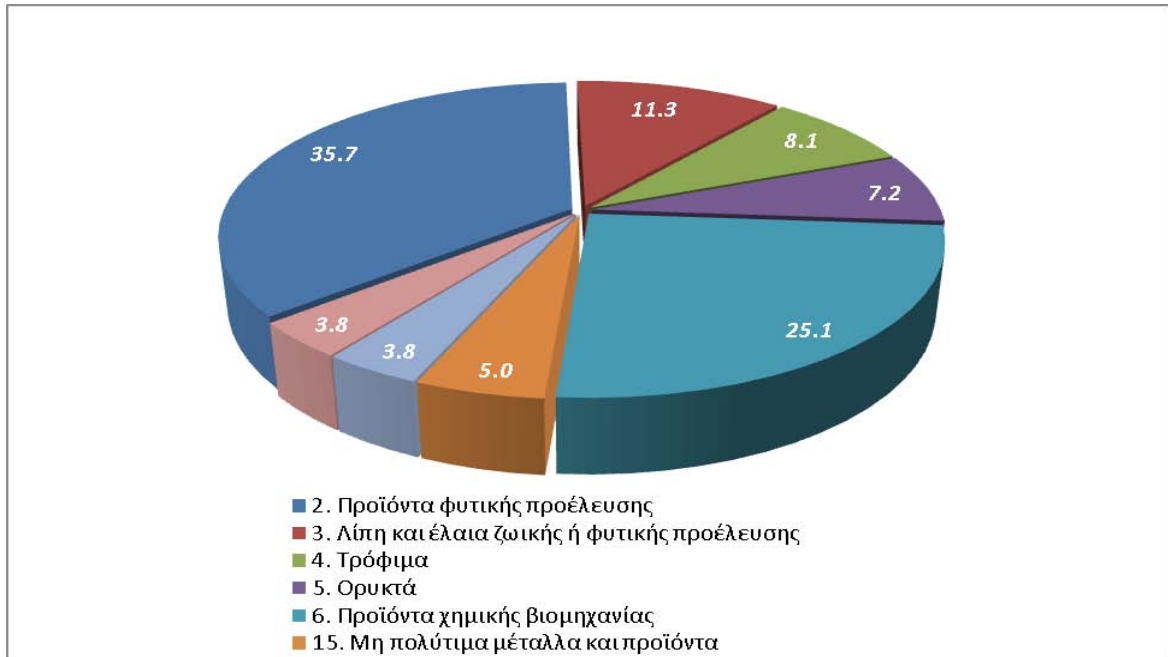

ΠΗΓΗ : Γεν. Διεύθυνση Στατιστικής Περιφέρειας Οδησσού (μερίδιο % ως προς τη συνολική αξία)

Σε ότι αφορά τη **δομή των εξαγωγών αγαθών** της Περιφέρειας Οδησσού, διαπιστώνεται υψηλή συγκέντρωση (87,4%) σε πέντε βασικές κατηγορίες: το 35,7% της αξίας αυτών των εξαγωγών αφορούσε προϊόντα φυτικής προέλευσης, το 25,1% αφορούσε χημικά, το 11,3% λίπη και έλαια φυτικής και ζωικής προέλευσης, το 8,1% τρόφιμα και το 7,2% ορυκτά (βλ. αναλυτικά Στατιστικό Παράρτημα, Π-9) ενώ σημαντική συμμετοχή είχαν τα μη πολύτιμα μέταλλα (5,0%) και ο μηχανολογικός εξοπλισμός (3,8%) (Λοιπά: 3,8%)

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

Δομή εξαγωγών Περιφέρειας Οδησσού ανά κατηγορία προϊόντων, 2014

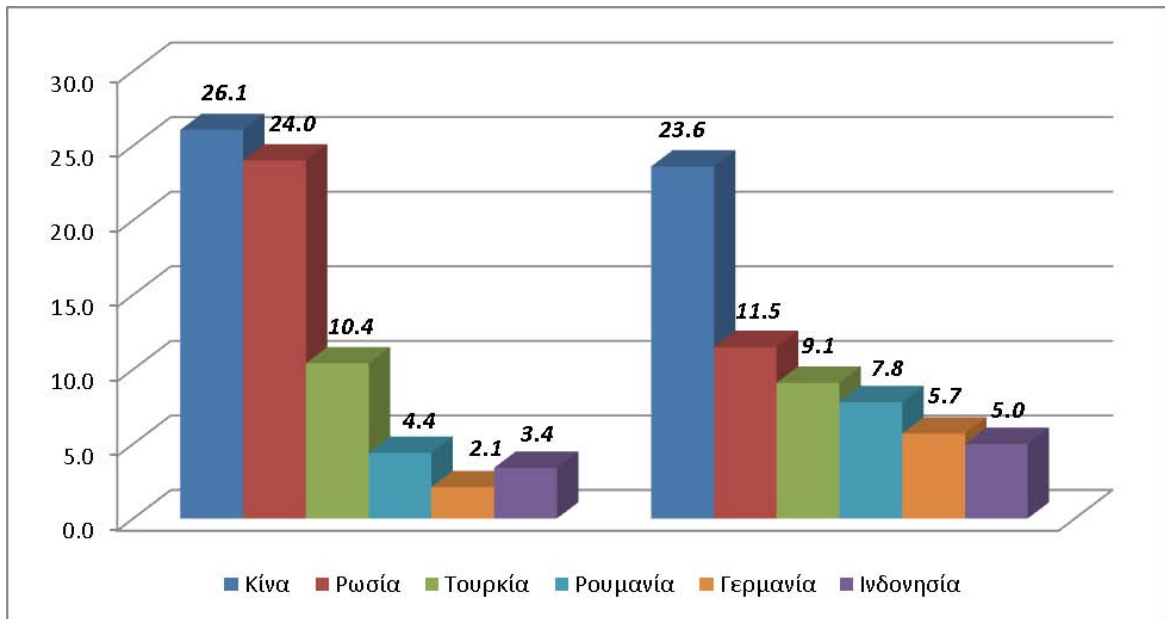

ΠΗΓΗ : Γεν. Διεύθυνση Στατιστικής Περιφέρειας Οδησσού

Αντίστοιχα, σε ότι αφορά τους σημαντικότερους προμηθευτές από τους οποίους προέρχονται οι μεγαλύτερες **εισαγωγές** της Περιφέρειας Οδησσού για το 2014, παρατηρείται η γενικευμένη πτώση των εισαγωγών από το σύνολο, σχεδόν, των προμηθευτών, πλην της Γερμανίας, η οποία ήταν η μοναδική μεταξύ των σημαντικών προμηθευτών η οποία σχεδόν διπλασίασε το μερίδιό της στις εισαγωγές της Περιφέρειας. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα επίσημα στατιστικά στοιχεία που δημοσίευσαν οι Αρχές της Οδησσού για το 2014, ο σημαντικότερος προμηθευτής παραμένει η Κίνα, με αξία εισαγωγών USD 544,5 εκ. (23,6% των εισαγωγών της Περιφέρειας Οδησσού, οι οποίες υποδιπλασιάστηκαν), η Ρωσική Ομοσπονδία, με USD 265,2 εκ. (11,5% των εισαγωγών, οι οποίες επίσης υποδιπλασιάστηκαν), η Τουρκία με USD 209,7 εκ. (9,1% των εισαγωγών, καταγράφεται επίσης υποδιπλασιασμός), η Ρουμανία (USD 181,0 εκ., με μικρή μείωση), η Ινδονησία (USD 114,3 εκ.) και η Γερμανία (USD 131,4 εκ., 5,7% των εισαγωγών) (βλ. Πίνακα 10 και Στατιστικό Παράρτημα Π-10).

ΠΙΝΑΚΑΣ 10

Εισαγωγές Περιφέρειας Οδησσού: Μερίδιο κυριότερων εμπορικών εταίρων 2013- 2014

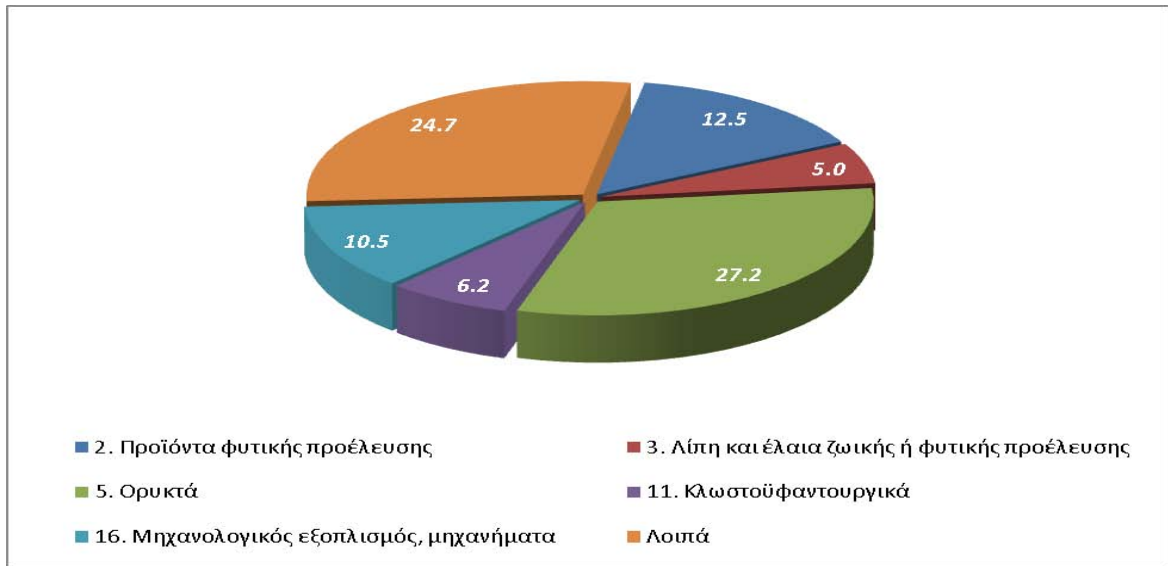
(μερίδιο % ως προς τη συνολική αξία)

ΠΗΓΗ : Γεν. Διεύθυνση Στατιστικής Περιφέρειας Οδησσού

Σε ότι αφορά τη **δομή των εισαγωγών αγαθών** της Περιφέρειας Οδησσού, διαπιστώνεται ότι το 27,2% της αξίας τους αφορούσε, για το 2014, ορυκτά, το 12,5% προϊόντα φυτικής προέλευσης, το 10,5% μηχανήματα και μηχανολογικό εξοπλισμό, το 6,2,0% κλωστοϋφαντουργικά, και το 5,0% λίπη και έλαια φυτικής και ζωικής προέλευση, ενώ το υπόλοιπο 24,7% τις λοιπές κατηγορίες προϊόντων με μικρότερη ποσοστιαία συμμετοχή (βλ. Πίνακα 11 καθώς και Στατιστικό Παράρτημα Π-11).

ΠΙΝΑΚΑΣ 11

Δομή εισαγωγών Περιφέρειας Οδησού ανά κατηγορία προϊόντων, 2014

ΠΗΓΗ : Γεν. Διεύθυνση Στατιστικής Περιφέρειας Οδησού

Γ. Το εξωτερικό εμπόριο υπηρεσιών & οι σημαντικότεροι εταίροι της Περιφέρειας Οδησού

Το 2014, όπως και τα προηγούμενα έτη, η Περιφέρεια Οδησού κατέλαβε τη δεύτερη θέση μεταξύ των Περιφερειών και πόλεων της χώρας, μετά από το Κίεβο, με βάση τη συνολική αξία των παρεχόμενων (εξαγόμενων) υπηρεσιών. Οι **εξαγωγές υπηρεσιών** για το 2014 ανήλθαν στα USD 1.008,7 εκ., και εμφανίζονται εκ νέου μειωμένες σε σχέση με το 2013, αυτή της φορά κατά 13,5% (2013:-4%). Οι **εισαγωγές υπηρεσιών**, αντίστοιχα, ανήλθαν σε USD 2.045,7 εκ. μειούμενες σημαντικά (-20,6%) σε ετήσια βάση. Έτσι, για το 2014 καταγράφηκε αρνητικό ισοζύγιο εμπορίου υπηρεσιών, το οποίο ανήλθε στα USD 1.037,0 εκ.

Οι σημαντικότεροι αγοραστές υπηρεσιών από την Περιφέρεια Οδησού κατά το 2014 ήταν η Ελβετία (1^η θέση, με USD 91,9 εκ., αύξηση 5,7%), η Γερμανία (2^η θέση, USD 71,2 εκ., αύξηση 22,4%), οι Παρθένες Νήσοι και η Κύπρος (σε αμφότερες εξήχθησαν υπηρεσίες αξίας USD 69,5 εκ.), ο Παναμάς (USD 62,7 εκ.), το Ηνωμένο Βασίλειο (USD 60,4 εκ.), και η Τουρκία (USD 55,8 εκ.) (βλ. Πίνακα 12 και Στατιστικό Παράρτημα Π-12).

ΠΙΝΑΚΑΣ 12
Μερίδιο κυριότερων εμπορικών εταίρων στο εμπόριο υπηρεσιών
Περιφέρειας Οδησού, 2014

ΠΗΓΗ : Γεν. Διεύθυνση Στατιστικής Περιφέρειας Οδησού

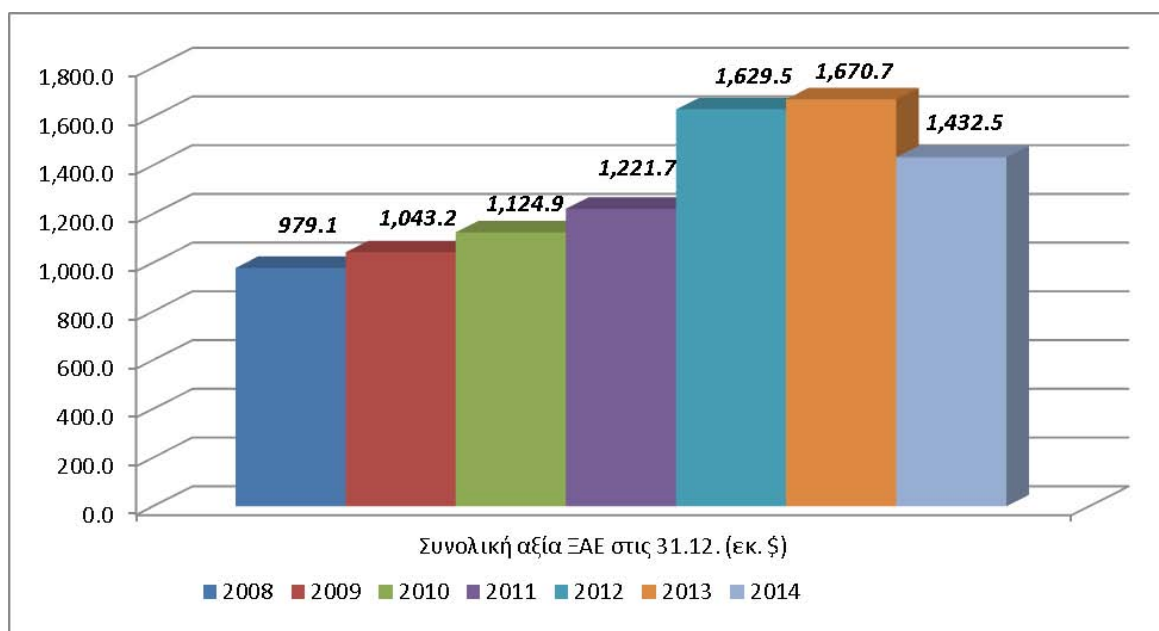
Αντίστοιχα, οι σημαντικότεροι εξαγωγείς υπηρεσιών προς την Περιφέρεια Οδησού για το 2014 ήταν η Γερμανία, που καταλαμβάνει για πρώτη φορά την κορυφαία θέση με USD 62,7 εκ. (3,1% της συνολικής αξίας), η Κύπρος με USD 30,7 εκ. (1,5% της συνολικής αξίας), ακολουθούμενες από παραδοσιακούς αγοραστές υπηρεσιών, όπως η Ελβετία με USD 11,4 εκ., το Ηνωμένο Βασίλειο (USD 11,4 εκ) και η Τουρκία (USD 5,7 εκ), ο Παναμάς και οι Παρθένες Νήσοι, άπαντες όμως εισάγοντας κατά πολύ χαμηλότερης αξίας υπηρεσίες σε σχέση με το προηγούμενο έτος (βλ. επίσης και Πίνακα 12).

Γ. Ξένες επενδύσεις στην Περιφέρεια Οδησσού

Μέχρι το τέλος του 2014, το συνολικό επενδυμένο κεφάλαιο στην Περιφέρεια Οδησσού, ανέρχονταν σε USD 1.432,5 εκ. έναντι USD 1.670,7 εκ. στο τέλος του 2013 (μείωση 14,3%) και USD 979,1 εκ. στο τέλος του 2008. Έτσι, στο τέλος του 2014 αντιστοιχούσαν USD 597 άμεσων ξένων επενδύσεων ανά κάτοικο, ήτοι περίπου USD 597 λιγότερα σε σχέση προς το τέλος του προηγούμενου έτους (βλ. Πίνακα 13 καθώς και Στατιστικό Παράρτημα Π-13) .

ΠΙΝΑΚΑΣ 13

Εξέλιξη των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στην Περιφέρεια Οδησσού 2008- 2014

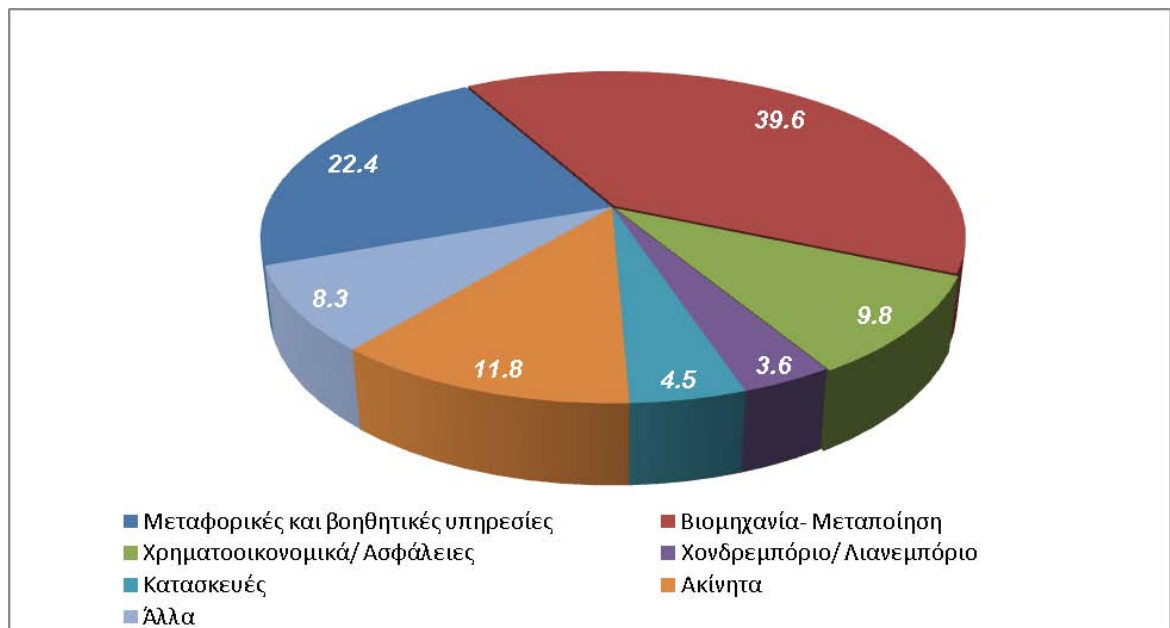
ΠΗΓΗ : Γεν. Διεύθυνση Στατιστικής Περιφέρειας Οδησσού

Σε ότι αφορά την προέλευσή τους, την πρώτη θέση κατέχουν οι επενδύσεις από την Κύπρο (USD 515 εκ. το 2014, που καλύπτει το 36,0% της συνολικής αξίας των ΑΞΕ μέχρι σήμερα), και ακολουθούν η Ολλανδία (USD 224,9 εκ., 15,7% των ΑΞΕ), το Ηνωμένο Βασίλειο (USD 134,6 εκ., 9,4% των ΑΞΕ), η Σιγκαπούρη (USD 48,7 εκ., 4,8% των ΑΞΕ) η Γερμανία (USD 57,3 εκ., 4,4% των ΑΞΕ) και οι ΗΠΑ (USD 54,4 εκ., 3,8% των ΑΞΕ), χώρες οι οποίες, αθροιστικά, καλύπτουν το 74,1%

της συνολικής μέχρι σήμερα αξίας των άμεσων επενδύσεων στην Περιφέρεια Οδησσού.

Οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας που προσέλκυσαν αθροιστικά τις μεγαλύτερες επενδύσεις μέχρι το τέλος του 2014 ήταν ο βιομηχανικός τομέας (39.6% της συνολικής αξίας), οι μεταφορικές υπηρεσίες (22.4% του συνόλου), οι επενδύσεις σε ακίνητα (11.8% του συνόλου) ο τομέας χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και ασφαλειών (9.8% του συνόλου) και οι κατασκευές (8,3% των ΞΑΕ) (βλ. Πίνακα 14 και Στατιστικό Παράρτημα Π-14).

ΠΙΝΑΚΑΣ 14
Κατανομή ΞΑΕ ανά είδη οικονομικής δραστηριότητας
(έως 31/12/2014)

ΠΗΓΗ : Γεν. Διεύθυνση Στατιστικής Περιφέρειας Οδησσού

4. ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΒΙΝΝΙΤΣΑ, ΝΙΚΟΛΑΓΙΕΦ, ΧΕΡΣΩΝΟΣ ΚΑΙ ΚΙΡΟΒΟΓΚΡΑΝΤ

A. Περιφέρεια Βίννιτσα

Η συνολική αξία του διμερούς εμπορίου της Περιφέρειας Βίννιτσα με την Ελλάδα για το 2014 ανήλθε σε USD 5,2 εκ., (2013: USD 2,8 εκ., αύξηση 46,2%) εκ της οποίας τα USD 3,2 εκ. αποτελούσαν εξαγωγές προς τη χώρα μας και τα USD 2,0 εκ. εισαγωγές. Αξιοσημείωτο είναι ότι παρατηρείται τετραπλασιασμός της αξίας των ελληνικών εξαγωγών προς τη Βίννιτσα (2013: USD 0,2 εκ., 2014: USD 2,0 εκ.) Έτσι, διαμορφώθηκε θετικό ισοζύγιο εξωτερικού εμπορίου της εν λόγω Περιφέρειας με τη χώρα μας, ύψους USD 1,2 εκ. Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της Περιφέρειας, το επενδυμένο κατά το 2013 κεφάλαιο από την Ελλάδα ανέρχεται σε USD 45 χιλ.

Τα κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα της Περιφέρειας Βίννιτσας περιλαμβάνουν λίπη και έλαια ζωικής και φυτικής προέλευσης, μεταποιημένα τρόφιμα, προϊόντα φυτικής προέλευσης, ξυλεία και προϊόντα από ξύλο, μηχανήματα και μηχανολογικό εξοπλισμό, κλωστοϋφαντουργικά και υφαντουργικά προϊόντα και ορυκτά.

Οι κατηγορίες των κυριότερων εισαγόμενων προϊόντων περιλαμβάνουν πετρέλαιο και τα προϊόντα του, προϊόντα της χημικής βιομηχανίας, οχήματα και μέσα επίγειας μεταφοράς, μηχανήματα και μηχανολογικό εξοπλισμό, μη πολύτιμα μέταλλα, και κλωστοϋφαντουργικά και υφαντουργικά προϊόντα.

Το μεγαλύτερο μέρος των νέων ξένων επενδύσεων κατευθύνθηκαν στον τομέα της μεταποίησης, ενώ σημαντικό μέρος συγκεντρώνεται και στις επιχειρήσεις οι οποίες πραγματοποιούν πράξεις με ακίνητα και παρέχουν υπηρεσίες στους επιχειρηματίες, ενώ άλλες επενδύσεις κατευθύνονται στον τομέα της αγροτικής οικονομίας.

Οι μέχρι σήμερα ξένες επενδύσεις προέρχονται κυρίως από τις χώρες της Ε.Ε. Η αθροιστικά σημαντικότερη επενδυτική παρουσία στην Περιφέρεια προέρχεται από την Κύπρο, την Αυστρία, τη Γαλλία, τη Γερμανία και την Πολωνία.

Β. Περιφέρεια Νικολάγιεφ

Η συνολική αξία του διμερούς εμπορίου της Περιφέρειας Νικολάγιεφ με την Ελλάδα για το 2014 ανήλθε σε USD 3,6 εκ. (-62,1%), από τα οποία τα USD 2,3 εκ. αποτελούσαν εξαγωγές προς τη χώρα μας, και τα USD 1,3 εκ. εισαγωγές. Συγκρινόμενη με την περυσινή εξαγωγική επίδοση, η Ελλάδα αύξησε την αξία εξαγωγών της προς την Περιφέρεια Νικολάγιεφ κατά 30% (2013: USD 1,0 εκ., 2014: USD 1,3 εκ.) Στα εξαγόμενα προς τη χώρα μας προϊόντα περιλαμβάνονται διάφοροι σπόροι σόγιας (που αποτελούν και το απόλυτα κυρίαρχο εξαγόμενο προς την Ελλάδα προϊόν), χυμοί και νερά, μηχανολογικός εξοπλισμός και οπτικές συσκευές. Στις ελληνικές εξαγωγές περιλαμβάνονται μεταποιημένα τρόφιμα και λαχανικά, προϊόντα από πλαστικό και φαγώσιμοι καρποί. Έτσι, διαμορφώθηκε αρνητικό ισοζύγιο εξωτερικού εμπορίου για τη χώρα μας, ύψους USD 1,0 εκ.

Γ. Περιφέρεια Χερσώνος

Η Περιφέρεια Χερσώνος δεν εξέδωσε στατιστικά στοιχεία για τις διμερείς της εμπορικές και οικονομικές σχέσεις με τη χώρα μας για το 2014. Υπενθυμίζεται, με την ευκαιρία, ότι η συνολική αξία του διμερούς εμπορίου της Περιφέρειας Χερσώνος με την Ελλάδα για το 2013 ανήλθε σε USD 4,0 εκ. (2012: USD 2,4 εκ.) και εμφανίζεται αυξημένη κατά 66,7%. Από αυτά, το USD 3,2 εκ. αποτελούσαν εξαγωγές προς τη χώρα μας και τα USD 0,8 εκ. εισαγωγές. Έτσι, διαμορφώνεται θετικό ισοζύγιο εξωτερικού εμπορίου για την Περιφέρεια Χερσώνος, ύψους USD 2,4 εκ.

Σε ότι αφορά τη γεωγραφική κατανομή του εξωτερικού εμπορίου της Περιφέρειας Χερσώνος, οι σημαντικότεροι πελάτες της Περιφέρειας Χερσώνος για το 2014 ήταν η Τουρκία, με μερίδιο 14,4% (USD 50,7 εκ.), η Ολλανδία, με μερίδιο 14,0% (USD 50,5 εκ.), η Ρωσία, με μερίδιο 13,7% (USD 40,2 εκ.) της συνολικής αξίας εξαγωγών, και ακολουθούν το Καζαχστάν, η Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Σε ότι αφορά τις εισαγωγές, το μεγαλύτερο βάρος στην συνολική αξία των εισαγωγών είχαν η Τουρκία που κάλυψε το 14,1% των εισαγωγών της Περιφέρειας Χερσώνος με USD 26,3 εκ. και η Ρωσία (6,1% των εισαγωγών, USD 11,3 εκ.), ακολουθούμενες από τη Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Μολδαβία και το Καζαχστάν. Συνολικά, εντούτοις, παρατηρείται πολύ μεγάλη μείωση της αξίας των εισαγωγών (-32,2%), όπως και σε ολόκληρη τη χώρα.

Δ. Περιφέρεια Κίροβογκραντ

Η Περιφέρεια Κίροβογκραντ επίσης δεν εξέδωσε στατιστικά στοιχεία για τις διμερείς της εμπορικές και οικονομικές σχέσεις με τη χώρα μας για το 2014. Υπενθυμίζεται, σχετικά, ότι κατά το 2013 ο όγκος εξωτερικού εμπορίου της Περιφέρειας Κίροβογκραντ με την Ελλάδα ανήλθε σε USD 1,1 εκ. Από αυτά, οι εξαγωγές προς τη χώρα μας ανήλθαν σε USD 1,1 εκ., ενώ η αξία των εισαγωγών από την Ελλάδα έφτανε μόλις τα USD 0,06 εκ. Κατά το ίδιο έτος, η αξία των ελληνικών επενδύσεων στην οικονομία Περιφέρειας ανήλθε σε USD 1,1 εκ. (που αντιστοιχεί στο 1,1% της συνολικής αξίας των επενδύσεων) και κατευθύνθηκε στη μεταποιητική βιομηχανία.

Οι σημαντικότεροι προορισμοί για τις εξαγωγές της Περιφέρειας Κίροβογκραντ ήταν η Ινδία, η Ρωσία, η Κίνα η Αίγυπτος, η Λευκορωσία, η Ισπανία, η Πολωνία, το Ιράν και η Τουρκία. Από πλευράς εισαγωγών, οι σημαντικότεροι προμηθευτές της Περιφέρειας Κίροβογκραντ για το 2013 ήταν η Γερμανία, οι ΗΠΑ, η Ρωσία, η Κίνα, η Τουρκία, η Λευκορωσία, η Γαλλία, η Πολωνία και το Βέλγιο.

Η συνολική αξία των άμεσων ξένων επενδύσεων στην οικονομία Περιφέρειας ανέρχεται σε USD 150,8 εκ. Οι μεγαλύτερες από αυτές προήλθαν από τη Ρωσία, την Κύπρο, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ολλανδία, οι οποίες καλύπτουν αθροιστικά περίπου το 90% της συνολικής αξίας των ΑΞΕ στο Κίροβογκραντ.

5. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ Ο.Ε.Υ. ΟΔΗΣΣΟΥ ΕΤΟΥΣ 2014

1. Υποστήριξη στη διοργάνωση της επιχειρηματικής αποστολής του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου της Περιφέρειας Οδησσοῦ στην 79^η Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης
2. Συμμετοχή στα α) Odessa FDI Forum, β) Φόρουμ για εμπόριο Ουκρανίας με την ΕΕ, γ) Φόρουμ «Τουρισμός και Αγροτική Ανάπτυξη» και δ) Επιχειρηματικό Φόρουμ “Odessa FDI Forum. Focus 2014: Agro”
3. Ομιλία για την ελληνική οικονομία και ναυτιλία στο πλαίσιο της εκδήλωσης της Piraeus Bank για την «Ημέρα του Ναύτη» στην Οδησό
4. Συμμετοχή στο στρογγυλό τραπέζι «Εμπόριο με την ΕΕ στο πλαίσιο των αυτόνομων προτιμήσεων και της μελλοντικής ζώνης ελεύθερου εμπορίου (ΖΕΕ+)» στο Εθνικό Οικονομικό Πανεπιστήμιο της Οδησσοῦ
5. Προώθηση πρότασης διμερούς συνεργασίας με στόχο την ανακύκλωση βιομηχανικών απορριμμάτων (Ουκρανικό Κέντρο Οικολογικής Διαχείρισης και «Praxi Network» στην Ελλάδα)
6. Συνδρομή στον προγραμματισμό εκπαίδευσης φοιτητών του Εθνικού Ναυτικού Πανεπιστημίου της Οδησσοῦ στην Ελλάδα (πρακτική εξάσκηση στους λιμένες Πειραιώς, Θεσσαλονίκης, Ασπροβάλτας και Χίου, Απρίλιος και Ιούλιος 2014)
7. Επισκέψεις εργασίας στις Διεθνείς Εκθέσεις «InterTRANSPORT», «AGRO-sphere/GRAIN-sphere», «Jeweller’s Salon»

6. ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ- ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ- ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Η Ελλάδα και οι Έλληνες απολαμβάνουν στην περιοχή ευθύνης του Γραφείου Ο.Ε.Υ. Γενικού Προξενείου Οδησσού, αλλά και στην υπόλοιπη Ουκρανία, εμφανή εκτίμηση και θετική υποδοχή, στοιχείο το οποίο είχε γίνει ιδιαίτερος εμφανές κατά τη διάρκεια της δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας στην οποία βρίσκεται η χώρα μας. Πρόκειται για μόνιμο, κατά την εκτίμησή μας, στοιχείο, το οποίο συνδέεται με την μακράιωνη παρουσία των Ελλήνων στο νότο της χώρας, ιδιαίτερα στην Οδησσό, τη χερσόνησο της Κριμαίας, τη Μαριούπολη και σε όλη την παρευξείνια περιοχή της Ουκρανίας. Συνδέεται ειδικότερα με τον καθοριστικό ρόλο πλήθους οικογενειών ελλήνων ευεργετών που έχουν συνδέσει αναπόσπαστα το όνομα και το έργο τους με την ανάπτυξη ολοκλήρων πόλεων (λ.χ. Γρηγόριος Γ. Μαρασλής στην Οδησσό), με την παρουσία ελληνικών κοινοτήτων στις περιοχές αυτές, με την κοινή ορθόδοξη πίστη και παράδοση, και με κοινές ιστορικές εμπειρίες, όπως λ.χ. η ίδρυση της Φιλικής Εταιρείας στην Οδησσό το 1814. Τα πολύ φιλικά αισθήματα και η θετική εικόνα για τη χώρα και τους Έλληνες στην περιοχή αυτή διατηρούνται και στηρίζονται μέχρι και σήμερα από τις επισκέψεις μεγάλου αριθμού ουκρανών τουριστών στη χώρα μας, από την απασχόληση εξαιρετικά μεγάλου αριθμού ουκρανών ναυτικών, κυρίως αξιωματικών, σε πλοία ελληνικών συμφερόντων ανά τον κόσμο, από τη γενικότερη οικονομική συνεργασία, αλλά και από τη φιλανθρωπική δράση ελλήνων επιχειρηματιών στην τοπική κοινωνία.

Πέραν της εξέχουσας σημασίας που έχει για την οικονομία της περιοχής και την ευημερία χιλιάδων οικογενειών η απασχόληση ουκρανών αξιωματικών σε ελληνικών συμφερόντων πλοία, στην περιοχή ευθύνης του Γραφείου Ο.Ε.Υ. Οδησσού δραστηριοποιούνται επίσης και εταιρείες των κλάδων κατασκευών, εμπορίου, ιατρικών υπηρεσιών κ.ά., οι οποίες, όχι χωρίς δυσκολίες, έχουν καταφέρει να αναπτύξουν σταδιακά τις δραστηριότητές τους. Εντούτοις, η Ουκρανία παραμένει για πολλούς λόγους μια δύσκολη αγορά, η είσοδος στην οποία απαιτεί σχεδιασμό, υπομονή, επιμονή και εξοικείωση με τις εδώ υφιστάμενες νοοτροπίες και ιδιαιτερότητες. Μεταξύ των στοιχείων τα οποία είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη από τις ενδιαφερόμενες ελληνικές εξαγωγικές επιχειρήσεις περιλαμβάνονται τα εξής:

- *Επαφή με το Γραφείο Ο.Ε.Υ.* Στο πλαίσιο της προσπάθειας εύρεσης εν δυνάμει συνεργατών, το Γραφείο μας δύναται να παρέχει συγκεκριμένες πληροφορίες, κατόπιν σχετικού αιτήματος, όπως κατάλογοι εταιρειών ανά προϊόν, πληροφορίες για τη φορολογική/ δασμολογική μεταχείριση, προτάσεις για είσοδο στην αγορά όπως σημαντικές διεθνείς Εκθέσεις ή και άλλες ειδικότερες πληροφορίες, αν αυτές ζητηθούν. Οι ενδιαφερόμενες εξωστρεφείς επιχειρήσεις μπορούν επίσης να επισκέπτονται την ιστοσελίδα του Γραφείου Ο.Ε.Υ. Οδησού (www.agora.mfa.gr/ua129) που φιλοξενείται στη διαδικτυακή πύλη του Υπουργείου Εξωτερικών (www.agora.mfa.gr) όπου βρίσκονται τα πλήρη στοιχεία επικοινωνίας του Γραφείου μας και όπου δημοσιεύονται καθημερινά ειδήσεις και πληροφορίες, καθώς και συγκεκριμένες ζητήσεις για εύρεση συνεργατών, όταν αυτές προκύπτουν. Παράλληλα, οι ενδιαφερόμενες ελληνικές εταιρείες μπορούν να επισκέπτονται την ιστοσελίδα του έτερου Γραφείου Ο.Ε.Υ. που λειτουργεί στο Κίεβο (www.agora.mfa.gr.ua99) για εξειδικευμένη ανάλογη πληροφόρηση για τις λοιπές Περιφέρειες της χώρας, πλην Οδησού, Νικολάγιεφ, Χερσώνος, Κιροβογκράντ και Βίννιτσας.
- *Γλώσσα και Επικοινωνία:* Η γλώσσα επικοινωνίας αποτελεί το πρώτο και συνηθέστερο εμπόδιο για την επαφή με τις εδώ εταιρείες. Σύμφωνα με την εμπειρία μας, είναι σκόπιμο, τουλάχιστον στις αρχικές επαφές και μέχρι να αποκατασταθεί ένας σταθερός δίαυλος επικοινωνίας, να καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε η ηλεκτρονική ή άλλου τύπου αλληλογραφία να αποστέλλεται στη ρωσική ή ουκρανική. Αντιστοίχως, στις περιπτώσεις επιδίωξης προσωπικών επαφών (λ.χ. επίσκεψη σε εμπορική έκθεση) θεωρούμε απαραίτητη τη μέριμνα για χρήση διερμηνέως.
- *Προσωπική επαφή/ γνωριμία.* Από την εδώ εμπειρία μας διαπιστώνουμε ότι, λόγω νοοτροπιών και της εντονότερης του συνήθους επιφυλακτικότητας που χαρακτηρίζει του ουκρανούς επιχειρηματίες στα πρώτα στάδια μιας εν δυνάμει συνεργασίας, το στοιχείο της προσωπικής επαφής, την οποία ιδιαίτερα ενθαρρύνουμε, αποτελεί σημαντικό παράγοντα εδραίωσης μιας επιχειρηματικής σχέσης. Στην περίπτωση

επίσκεψης σε εταιρείες της περιοχής ευθύνης μας, το Γραφείο μας δύναται να υποστηρίξει πρακτικά τους ενδιαφερόμενους έλληνες επιχειρηματίες.

- *Συμμετοχή ή επίσκεψη σε Διεθνείς Εκθέσεις:* Κατά την κρίση μας και λαμβανομένων υπόψη των παραπάνω στοιχείων η συμμετοχή ή έστω και απλή επίσκεψη στην κατάλληλη Διεθνή Έκθεση, όταν η συμμετοχή σε αυτήν δεν είναι εφικτή, αποτελεί κατά τη γνώμη μας ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο προσέγγισης και γνωριμίας με τις εδώ επιχειρήσεις, αλλά και εξοικείωσης με την εικόνα της εδώ αγοράς, του ανταγωνισμού, των νοοτροπιών και των λοιπών αναγκαίων στοιχείων για τη διαμόρφωση μιας αμεσότερης γνώμης για την επιδιωκόμενη συνεργασία. Σε περίπτωση που κάποια εξωστρεφής ελληνική επιχείρηση εξετάζει την πιθανότητα απλής επίσκεψης ή και συμμετοχής της σε οποιαδήποτε Έκθεση στην περιοχή αρμοδιότητάς μας, θα είμαστε από πλευράς μας στη διάθεσή της για να την ενημερώσουμε για την απήχηση της Έκθεσης προς εμπορικούς επισκέπτες και το γενικό πληθυσμό, καθώς και να της παρέχουμε επιπλέον υποστήριξη. Κατάλογος των Διεθνών Εκθέσεων της περιοχής αρμοδιότητάς μας αναρτάται στην ιστοσελίδα μας (www.agora.mfa.gr/ua129)
- *Προφίλ μελλοντικών συνεργατών.* Ένα από τα συνηθέστερα προβλήματα που έχουν παρατηρηθεί σε ουκ ολίγες περιπτώσεις ελληνικών εταιρειών που επιθυμούν να βρουν συνεργάτες στην εδώ αγορά, είναι η εύρεση, συνήθως μέσω γνωστών διαδικτυακών χώρων, ατόμων ή εταιρειών που εμφανίζονται να αναζητούν συνεργασία για εισαγωγή ή/και εξαγωγή προϊόντων. Η συντριπτική πλειονότητα αυτών των ελληνικών επιχειρήσεων κατέληξε να διαπιστώσει, συχνά με οδυνηρό τρόπο, ότι οι εμφανιζόμενοι εταίροι ήταν είτε πλήρως αναξιόπιστοι, είτε αδύναμοι εφαρμόσουν τα υποσχόμενα. Για το λόγο αυτό, συστήνουμε την προτίμηση προς ήδη γνωστές και εδραιωμένες εταιρίες, αλλά και τον έλεγχο της ύπαρξης αυτής καθ' εαυτής της κάθε εταιρείας, στην περίπτωση που υπάρχουν οποιεσδήποτε αμφιβολίες. Στο πλαίσιο αυτό, το Γραφείο μας ευχαρίστως δύναται να συνδράμει με την αναζήτηση και διασταύρωση σχετικών πληροφοριών. Παράλληλα, σημειώνεται και η λειτουργία ελληνικών τραπεζών στη χώρα (Eurobank- “Universal Bank” και Piraeus Bank) που

θα μπορούσαν, κατόπιν συνεννόησης, να εξετάσουν τρόπους συνεργασίας ώστε να συνδράμουν ελληνικές επιχειρήσεις στην αναζήτηση επιχειρηματικών πληροφοριών.

Τέλος, μεταξύ των ζητημάτων που χρήζουν προσοχής κατά τη δραστηριοποίηση εξωστρεφών ελληνικών επιχειρήσεων στην Ουκρανία είναι:

- *Τελωνειακές διαδικασίες.* Έχουν συχνά παρατηρηθεί και καταγγεληθεί περιπτώσεις δημιουργίας τεχνητών προσκομμάτων κατά την εισαγωγή, περιπτώσεις αναζήτησης επιπλέον εγγράφων ή και διενέργειας επιπλέον ελέγχων με σκοπό τη δημιουργία καθυστερήσεων, καθώς και συχνές αμφισβητήσεις της τελωνειακής αξίας ή και μεταβολής του τρόπου υπολογισμού της μέσω πληθώρας τεχνασμάτων. Τα φαινόμενα αυτά δύνανται να αποφευχθούν μέσω της συνεργασίας με εδραιωμένους και έμπειρους εισαγωγείς.
- *Διαφθορά.* Πρόκειται για ενδημικό και δομικό φαινόμενο της οικονομικής, και όχι μόνο, ζωής της Ουκρανίας. Οι προσπάθειες που κατά καιρούς έχουν γίνει δεν έχουν αποδώσει μέχρι σήμερα ουσιαστικούς καρπούς, παρά το γεγονός ότι το φαινόμενο είναι γνωστό και αναγνωρίσιμο από όλη την κοινωνία. Το φαινόμενο αυτό προκαλεί, μεταξύ των άλλων, και μια οιονεί «αυτόματη» καχυποψία απέναντι σε κάθε δυνητικό συνεργάτη, πολλώ δε μάλλον όταν αυτός είναι αλλοδαπός, στοιχείο που υπογραμμίζει την ανάγκη για προσπάθεια εδραίωσης *προσωπικών επαφών* με τους δυνητικούς μελλοντικούς συνεργάτες (βλ. και ανωτέρω).
- *Πλαστά έγγραφα.* Το Γραφείο μας έχει γίνει γνώστης τέτοιων προβλημάτων, τα οποία αντιμετώπισε επιτυχώς όταν οι ενδιαφερόμενες ελληνικές επιχειρήσεις εγκαίρως ζήτησαν τη συνδρομή μας. Το φαινόμενο δεν είναι σπάνιο. Για το λόγο αυτό είναι σκόπιμο να γίνονται έλεγχοι, με τον προσφορότερο ανά περίπτωση τρόπο (λ.χ. επικοινωνία με τον φερόμενο ως εκδότη, έλεγχος από εδώ δικηγορικό γραφείο κλπ) ώστε να αποφεύγονται τυχόν επιπλοκές, ιδιαίτερα με μελλοντικούς συνεργάτες οι οποίες έχουν εντοπιστεί μέσω αναζήτησης σε διαδικτυακούς τόπους (βλ. ανωτέρω για *προφίλ μελλοντικών συνεργατών*).

- *Πνευματική ιδιοκτησία.* Τα πνευματικά δικαιώματα δεν προστατεύονται επαρκώς στην Ουκρανία και για το λόγο αυτό οι ενδιαφερόμενες ελληνικές εταιρείες με προϊόντα ή υπηρεσίες που περιέχουν πνευματικά δικαιώματα συνιστάται να είναι ιδιαίτερος προσεκτικές.

7. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΜΒΑΘΥΝΣΗΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΟΔΗΣΣΟΥ & ΝΟΤΙΑΣ ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ

Οι προοπτικές για την περαιτέρω ανάπτυξη και εμβάθυνση των οικονομικών σχέσεων της χώρας μας με τις Περιφέρειες της περιοχής ευθύνης του Γραφείου Ο.Ε.Υ. Οδησσού, ιδιαίτερα δε οι δυνατότητες περαιτέρω αύξησης των ελληνικών εξαγωγών, επηρεάζονται μέχρι σήμερα από ορισμένους παράγοντες δομικού χαρακτήρα οι οποίοι είναι αναγκαίο να ληφθούν δεόντως υπόψη από τους έλληνες εξαγωγείς στην προσπάθειά τους για είσοδο στην αγορά και οι οποίοι σχετίζονται αφενός με το «προφίλ» του Ουκρανού καταναλωτή, αφετέρου με την εν γένει οικονομική κατάσταση στη χώρα.

Συγκεκριμένα, είναι σημαντικό να λαμβάνεται σταθερά υπόψη ότι η διαδικασία σχηματισμού μιας «μεσαίας τάξης» στην Ουκρανία, τόσο υπό την εισοδηματική έποψη όσο και εξ' επόψεως κουλτούρας, δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Για τον λόγο αυτό, ο μέσος καταναλωτής δεν έχει εισέτι διαμορφώσει ένα πρότυπο ζωής και κατανάλωσης το οποίο να προσιδιάζει στο δυτικοευρωπαϊκό, στοιχείο που επηρεάζει αποφασιστικά τις επιλογές του. Οι τελευταίες καθορίζονται κυρίως α) από το σχετικά χαμηλό εισόδημα ενός μεγάλου μέρους των ουκρανών καταναλωτών, β) από την τιμή του προσφερόμενου προϊόντος, συχνότατα ακόμα και σε βάρος της ποιότητας, και γ) σε ορισμένες περιπτώσεις (λ.χ. των καταναλωτικών αγαθών) από την τάση ενός όχι ευκαταφρόνητου μέρους της κοινωνίας προς την «επιδεικτική κατανάλωση» και την αγορά προϊόντων που υποδηλώνουν (πραγματικό ή εικονικό) κοινωνικό κύρος. Οπωσδήποτε, πρόκειται για γνωρίσματα που υπόκεινται ήδη σε διαρκή μεταβολή, η διαδικασία όμως της τελευταίας στην περίπτωση της Ουκρανίας είναι εμφανώς βραδύτερη σε σύγκριση προς άλλες χώρες της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. ή πρώην σοσιαλιστικών χωρών και έτσι η είσοδος στην αγορά, η τιμολογιακή πολιτική και η πολιτική προώθησης προϊόντων από πλευράς των ενδιαφερομένων ελλήνων εξαγωγέων είναι σκόπιμο να λάβει υπόψη τα παραπάνω στοιχεία και να υιοθετήσει **ένα πλάνο συντηρητικής προσέγγισης με μεσοπρόθεσμο ορίζοντα.**

Παράλληλα, σε ότι αφορά την εν γένει οικονομική κατάσταση στη χώρα (αναλυτικά βλ. και Ετήσια Έκθεση Γραφείου Ο.Ε.Υ. Κιέβου) αναμφισβήτητα η διεθνής οικονομική κρίση επέφερε ή ανέδειξε ταχύτερα σειρά δομικών προβλημάτων της Ουκρανικής οικονομίας (σημαντική εξάρτηση της οικονομίας από εξαγωγές προϊόντων ευαίσθητων στις μεταβολές της παγκόσμιας ζήτησης, χαμηλή ανταγωνιστικότητα, συνεχώς αυξανόμενες εισαγωγές προϊόντων καταναλωτικού χαρακτήρα κ.α.) και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος (έλλειμμα εμπιστοσύνης, έντονα φαινόμενα διαφθοράς, ανεπαρκής κρατικός μηχανισμός). Ταυτόχρονα, τα γεγονότα μετά τον Νοέμβριο του 2013, η συνακόλουθη επιδείνωση της κατάστασης ασφαλείας στο Ντονμπάς και οι αβεβαιότητες που ανέκυψαν, αποτελούν πλέον ισχυρούς ανασταλτικούς παράγοντες τόσο για την οικονομική σταθεροποίηση ή/και ανάπτυξη της χώρας όσο και για την αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος (επιδείνωση ύφεσης, μεγάλη διολίσθηση της ουκρανικής γρίβνας κ.α.). Ταυτόχρονα, η ακολουθούμενη νομισματική πολιτική επιβάλλει σειρά σημαντικών συναλλαγματικών περιορισμών στις επιχειρήσεις, που δημιουργούν πολύ σοβαρά εμπόδια στους εδώ εισαγωγείς. Οι παράγοντες αυτοί αποτελούν σήμερα τα σημαντικότερα εμπόδια στην προώθηση και περαιτέρω εμβάθυνση των οικονομικών και εμπορικών σχέσεων της χώρας μας με την Ουκρανία και κατ' επέκταση με την παρευξείνια περιοχή της, η οποία ευρίσκεται στην αρμοδιότητα του Γραφείου Ο.Ε.Υ. Οδησού.

Από την αξιολόγηση των μέχρι σήμερα αιτημάτων πληροφόρησης που απευθύνθηκαν προς το Γραφείο Ο.Ε.Υ. Οδησού, ιδιαίτερα δε των εξαιρετικά αυξημένων σε αριθμό τέτοιων αιτημάτων της τελευταίας τριετίας, ορισμένα εκ των οποίων προέκυψαν ως απότοκο της δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας στη χώρα μας, διαπιστώνουμε ότι ο κύριος όγκος τους αφορά σε ενδιαφέρον εξαγωγών ελληνικών τροφίμων, φρούτων και λαχανικών, δομικών υλικών και διαφόρων καταναλωτικών αγαθών. Ταυτόχρονα, διαπιστώνεται και αυξημένο ενδιαφέρον για εισαγωγή στην Ελλάδα πρώτων υλών, αγροτικών προϊόντων και καύσιμης ύλης. Σχετικά σημειώνουμε ιδιαιτέρως τα εξής:

Τα ελληνικά τρόφιμα διαθέτουν σαφώς όλα εκείνα τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που θα επέτρεπαν την είσοδο και επιτυχή πορεία τους στην ουκρανική αγορά-πολλά εξ' αυτών, άλλωστε, το έχουν ήδη καταφέρει, στον ένα ή τον άλλο βαθμό,

σε απαιτητικές και ανταγωνιστικές αγορές. Εντούτοις, πολλά από αυτά δεν είναι ακόμα αναγνωρίσιμα στην Ουκρανική αγορά, με αποτέλεσμα να μην προτιμώνται από τους εδώ εισαγωγικούς οίκους, παρά το γεγονός ότι μπορεί να είναι συχνά ανώτερης ποιότητας από αντίστοιχα που ήδη εισάγονται από άλλες χώρες. Ταυτόχρονα, οι διατροφικές συνήθειες των ουκρανικών νοικοκυριών- ιδιαίτερα σε ότι αφορά το σκέλος της υγιεινής/ μεσογειακής διατροφής- δεν ευνοούν τη ζήτηση τέτοιων ελληνικών προϊόντων, με τα οποία οι καταναλωτές έρχονται σε επαφή ουσιαστικά μόνο μέσω των επισκέψεών τους στην Ελλάδα. Έτσι, ελλείπει συστηματικών προωθητικών ενεργειών, είτε συλλογικών, είτε ιδιωτικών, και σε συνδυασμό με το σχετικά υψηλό κόστος πολλών ελληνικών προϊόντων για τους εδώ καταναλωτές, ιδιαίτερα κατόπιν της μεγάλης διολίσθησης (άνω του 100%) της ουκρανικής γρίβνας, οι κατά τα λοιπά αξιόλογες δυνατότητες για αύξηση της παρουσίας των ελληνικών τροφίμων στην ουκρανική αγορά δεν έχουν εισέτι επαρκώς αξιοποιηθεί.

Τα ελληνικά φρούτα και λαχανικά είναι ήδη αναγνωρίσιμα στην εδώ αγορά και διαγράφουν μια αξιόλογη πορεία. Από πλευράς μας κρίνουμε ότι η επιτυχημένη μέχρι σήμερα πορεία μπορεί να αποτελέσει μεσοπρόθεσμα τη βάση για την έναρξη συστηματικότερων προωθητικών ενεργειών και την απόκτηση μεγαλύτερων μεριδίων στην αγορά.

Η πτώση της κατασκευαστικής δραστηριότητας στη χώρα εξαιτίας της κρίσης το 2009 και η άτονη ανάκαμψή της κατά την περίοδο της προετοιμασίας για το EURO 2012, δεν έχει ακόμα αναστραφεί. Το δεδομένο αυτό, σε συνδυασμό με τη στασιμότητα του 2013 και την συνεχιζόμενη ύφεση (2014- 2015), συνηγορούν ότι τα δομικά υλικά και οι υπηρεσίες που απευθύνονται στην κατασκευαστική αγορά της Ουκρανίας θα συναντούσαν σημαντικές δυσκολίες εισόδου στην αγορά στην παρούσα φάση.

Η αγορά καταναλωτικών προϊόντων στην Ουκρανία θα μπορούσε, επίσης, να αποτελέσει στόχο εξωστρεφών ελληνικών επιχειρήσεων, ιδιαίτερα για γυναικεία καλλυντικά και άλλα συναφή προϊόντα προσωπικής περιποίησης, υπό την προϋπόθεση ιδιαίτερα της προσφοράς ανταγωνιστικών τιμών και της ανάληψης

συστηματικών προωθητικών ενεργειών. Ήδη στην εδώ αγορά δραστηριοποιούνται επιτυχώς ελληνικές επιχειρήσεις του κλάδου.

Στο πρόσφατο παρελθόν καταγράφηκε ενδιαφέρον ελληνικών εξωστρεφών εταιρειών για εξαγωγή συστημάτων εξοικονόμησης ενέργειας. Η ανάγκη διαφοροποίησης των ενεργειακών πηγών της χώρας καθώς και εξοικονόμησης ενέργειας αναδεικνύεται ως ένα από τα ζητήματα υψηλής προτεραιότητας για τη χώρα, ιδιαίτερα υπό το φως των πρόσφατων εξελίξεων στην ενεργειακή συνεργασία της Ουκρανίας με τη Ρωσία (Νοέμβριος 2013 και μέχρι σήμερα). Ήδη διεθνείς εταιρείες του κλάδου, καθώς και ελληνικές, είχαν ξεκινήσει έρευνες και συνεργασίες για την ανάπτυξη σταθμών παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ηλιακή και αιολική ενέργεια) στη χερσόνησο της Κριμαίας αλλά και στις Περιφέρειες Οδησσού, Χερσώνος και Νικολάγιεφ. Εντούτοις, η είσοδος στην αγορά αυτή θα μπορούσε να εξετασθεί μόνο μεσοπρόθεσμα, δεδομένων των παραγόντων αστάθειας στη χώρα που δεν έχουν ακόμη εξαλειφθεί. Στον ίδιο κλάδο, οι δυνατότητες προώθησης συστημάτων εξοικονόμησης ενέργειας (λ.χ. οικιακοί συλλέκτες) συνδέονται τόσο με τις τοπικές/ κλιματικές ιδιαιτερότητες, όσο και με την τρέχουσα δυσμενή οικονομική συγκυρία για τη χώρα, παράγοντες που καθιστούν την απόσβεση του κόστους εγκατάστασής τους συνήθως μη συμφέρουσα, άρα μια τέτοια προοπτική θα μπορούσε να εξεταστεί μακροπρόθεσμα.

Ένας από τους πλέον σημαντικούς τομείς διμερούς συνεργασίας, με εξαιρετική (καίτοι όχι άμεσα εμφανή) σημασία για την οικονομία της νότιας παρευξείνιας περιοχής της Ουκρανίας αλλά και ολόκληρης της χώρας, μέσω των μεταβιβάσεων/ εμβασμάτων των ουκρανών ναυτικών προς τις οικογένειές τους, είναι αυτός της **ναυτολόγησης πληρωμάτων. Κέντρο της δραστηριότητας αυτής είναι η Οδησός**, όπου ήδη υφίσταται σημαντικός αριθμός εταιρειών που, είτε ελεγχόμενες απευθείας από ναυτιλιακές εταιρείες ελληνικών συμφερόντων (λ.χ. “GoldenPort”, “Danaos Ukraine”, “Epsilon”, “Elvictor” κ.ά.), είτε δρώντας ανεξάρτητα, δραστηριοποιούνται εντόνως στην ναυτολόγηση ουκρανικών πληρωμάτων (crewing/ manning services), κυρίως υψηλά αμειβόμενων αξιωματικών.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ- ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Η ευρύτερη περιοχή της Περιφέρειας Οδησσού, λόγω της γεωοικονομικής της σημασίας ως κομβικού σημείου για την είσοδο εμπορευμάτων στις αγορές της Ουκρανίας, της Λευκορωσίας και μέρους της Ρωσίας, αλλά και λόγω του ρόλου της ως κόμβου διαμετακόμισης, μετεξελίσσονταν σταδιακά σε αξιόλογο πόλο επιχειρηματικού ενδιαφέροντος. Την εικόνα αυτή επιβεβαιώνει η σταθερή αύξηση του εμπορίου, εισαγωγικού και εξαγωγικού και η ανάπτυξη των δραστηριοτήτων των εμπορικών της λιμένων.

Στο πλαίσιο της σταδιακής ανάπτυξης της Οδησσού και των λοιπών Περιφερειών της περιοχής κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, ο όγκος του διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ Ελλάδος και των Περιφερειών αυτών κατά την τελευταία δεκαετία διέγραφε μια σταθερά ανοδική πορεία. Ταυτόχρονα, η συνολική αξία εξαγωγών προϊόντων και υπηρεσιών από την Ελλάδα προς την Περιφέρεια Οδησσού είναι σταθερά ανοδική, ενώ κατά τα έτη 2012 και 2013, ως απόρροια των ανωτέρω, εξισορροπείται και το εμπορικό ισοζύγιο. Έτσι, μετά το 2009 και με αφορμή τη δυσμενή οικονομική κατάσταση στη χώρα μας, οι εξαγωγές μας σταθερά αυξάνονταν, αντικατοπτρίζοντας το αυξανόμενο ενδιαφέρον των ελληνικών επιχειρήσεων για εξαγωγές σε ένα όχι ευνοϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον. Είναι χαρακτηριστικό ότι από τις συνολικές εξαγωγές προϊόντων (πλην πετρελαιοειδών) των USD 53,5 εκ. της χώρας μας προς την Ουκρανία το 2014, **περίπου το 1/4 (26%) αυτών (1/3 το 2012) έγιναν μέσω της Οδησσού** και με προορισμό, κυρίως αλλά όχι αποκλειστικά, τις αγορές των Περιφερειών Οδησσού, Νικολάγιεφ, Χερσώνος, Βίννιτσα και Κίροβογκραντ, στοιχείο που υποδηλώνει τη σημασία της Οδησσού ως πύλης εισόδου ελληνικών προϊόντων προς την παρευξείνια περιοχή της Ουκρανίας.

Εντούτοις, η διαδικασία ανάπτυξης της Οδησσού και των λοιπών Περιφερειών αρμοδιότητας του Γραφείου Ο.Ε.Υ. Γενικού Προξενείου Οδησσού έδειξε εντός του 2014 σημάδια κόπωσης, αρχικά λόγω των φαινομένων επιβράδυνσης της οικονομίας της χώρας συνολικά, και στη συνέχεια, από το Νοέμβριο του 2013 και

μέχρι σήμερα (Ιούνιος 2015), εξ' αιτίας των επιπρόσθετων βαρέων συνεπειών που προέκυψαν για την οικονομία αλλά και για το αίσθημα ασφάλειας και εμπιστοσύνης των εγχώριων και ξένων επιχειρήσεων από την σοβαρή επιδείνωση της κατάστασης ασφαλείας στη χώρα. Έτσι, ήδη από πέρυσι και παράλληλα προς τις αρνητικές προβλέψεις εγκύρων διεθνών οργανισμών για την ανάπτυξη της ουκρανικής οικονομίας, οι Περιφέρειες της περιοχής αρμοδιότητάς μας συνεχίζουν να υφίστανται τις δυσμενείς επιπτώσεις από τη θεαματική υποτίμηση του νομίσματος (άνω του 100%), τη μείωση της οικονομικής δραστηριότητας, τη μείωση της τουριστικής κίνησης και την αναλόγως μεγάλη μείωση του κύκλου εργασιών των εδώ επιχειρήσεων, ιδιαίτερα στις Περιφέρειες που βρέχονται από τη Μαύρη Θάλασσα και αποτελούσαν τον προτιμώμενο τόπο διακοπών χιλιάδων, κυρίως Ρώσων, επισκεπτών.

Οι προοπτικές για το τρέχον έτος (2015) θα επηρεαστούν αναμφίβολα από την συνεχιζόμενη ύφεση στην οικονομία της χώρας και την εφαρμογή προγραμμάτων δομικών μεταρρυθμίσεων που προβλέπονται από τις εν εξελίξει διαπραγματεύσεις της Ουκρανίας με διεθνείς οικονομικούς οργανισμούς για την παροχή άμεσης χρηματοοικονομικής βοήθειας προς αντιμετώπιση των πιεστικών οικονομικών της προβλημάτων. Ταυτόχρονα όμως θα επηρεαστούν και από το βαθμό και την ταχύτητα της, επιθυμητής αλλά εισέτι μη ορατής, εξομάλυνσης της κατάστασης ασφαλείας στη χώρα, στοιχείο που θα μετέβαλλε προς το ευνοϊκότερο και μέρος της εμπιστοσύνης των επιχειρήσεων προς την οικονομία.

Λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η Ουκρανία είναι μια μεγάλη σε πληθυσμό χώρα, οι κάτοικοι της οποίας όμως διαθέτουν κατά κανόνα χαμηλά εισοδήματα, τα οποία μάλιστα επιδεινώθηκαν από την τρέχουσα κρίση, θεωρούμε ότι οι ελληνικές εξωστρεφείς επιχειρήσεις δεν θα πρέπει να αποθαρρυνθούν αλλά να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους για είσοδο στην αγορά των Περιφερειών της περιοχής ευθύνης του Γραφείου μας, έστω και με μικρές αρχικά εξαγωγές, ώστε να μπορέσουν μεσοπρόθεσμα να εργαστούν προς την κατεύθυνση της αύξησης του μεριδίου τους. Επιπλέον, όταν οι συνθήκες θα το επιτρέψουν, και έχοντας αποκτήσει την αναγκαία γνώση και εμπειρία στην εδώ αγορά, να αξιοποιήσουν την τελευταία ως τη "νότια πύλη" για πρόσβασή τους προς μία αναπτυσσόμενη περιφερειακή αγορά (λοιπή Ουκρανία, Λευκορωσία, Ρωσία).

Η ίδρυση και λειτουργία από το 2007 του Γραφείου ΟΕΥ στο Γενικό Προξενείο της Ελλάδος στην Οδησό και η στενή παρακολούθηση και καταγραφή του οικονομικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής, στοχεύει να αναδείξει τόσο τις δυνητικές ευκαιρίες συνεργασιών με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση της ελληνικής οικονομικής παρουσίας στην περιφερειακή αγορά της Νοτίου Ουκρανίας και να παρέχει την αναγκαία προς αυτό υποστήριξη στις ενδιαφερόμενες εξωστρεφείς ελληνικές επιχειρήσεις. Οίκοθεν νοείται ότι τα ανωτέρω βρίσκονται σε διαρκή σχέση συνέργειας και συμπληρωματικότητας με τις ανάλογες δραστηριότητες του Γραφείου ΟΕΥ Κιέβου και στοχεύουν να συμβάλουν στην εδραίωση και διεύρυνση των διμερών οικονομικών και εμπορικών σχέσεων Ελλάδος-Ουκρανίας.

Δημήτριος Ζιώγας

Σύμβουλος Ο.Ε.Υ. Α΄